

Verdier i Driva (Grøvu), Sunndal kommune i Møre og Romsdal

VVV-rapport 2002-1

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med
Norges vassdrags- og energidirektorat og Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Refereres som:

Morten W. Melby og John Bjarne Jordal 2001. Verdier i Driva (Grøvu), Sunndal kommune i Møre og Romsdal.

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Norges vassdrag- og energidirektorat.

VVV-rapport 2001-X. Trondheim

XX sider, 6 kart

Forsidefoto: Morten W. Melby

Verdier i
Driva (Grøvu), Sunndal kommune
i Møre og Romsdal

**Vassdragsnr.: 109.BA0, BAAZ, BAB0, BB10,
BB1Z, BBZ, BB10 .....**

Verneobjekt: 109/2
Verneplan III

VVV-rapport 2001

Blank side

Tittel <i>Verdier i Driva (Grøvu)</i>	Dato	Antall sider
Forfattere <i>Morten W. Melby John Bjarne Jordal</i>	Institusjon <i>Fylkesmannen i Møre og Romsdal</i>	Ansvarlig sign <i>Oddvar Moen</i>
TE-nr.	ISBN-nr.	VVV-Rapport nr.
Vassdragsnavn <i>Driva (Grøvu)</i>	Vassdragsnummer <i>109.BA0, BAAZ, BAB0, BB10, BB1Z, BBZ, ...</i>	Fylke <i>Møre og Romsdal</i>
Vernet vassdrag nr <i>109/2</i>	Antall objekter <i>90</i>	Kommuner <i>Sunnadal</i>
Antall delområder med Nasjonal verdi (***)	Antall delområder med Regional verdi (**)	Antall delområder med Lokal verdi (*)
<i>14</i>	<i>21</i>	<i>2</i>
EKSTRAKT		
<p>Vassdragsrapporten inneholder en beskrivelse av Driva (Grøvu) innenfor temaene prosesser og former skapt av is og vann, biologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturminner. Under hvert tema er særlig interessante lokaliteter beskrevet, verdivurdert og avgrenset på kart (Vedlegg). Som vedleggsdel til rapporten følger også en database utskriftsrapport som inneholder mer detaljerte opplysninger omkring hver enkelt lokalitet.</p>		
SUMMARY IN ENGLISH		
<p>The watercourse report includes a description of "Driva (Grøvu)" based on the following topics: processes and landscape formations caused by ice and water, biodiversity, landscape, outdoor recreation and cultural heritage. For each topic, especially interesting and relevant sites are described, evaluated and identified on a map (appendix).</p> <p>A database report with more detailed information about each individual site is included in the report's appendix.</p>		
5 STIKKORD PÅ NORSK		5 KEYWORDS IN ENGLISH
<i>Prosesser og former skapt av is og vann</i>		<i>Landscapes developed by glaciers and water</i>
<i>Biologisk mangfold</i>		<i>Versatile biological values</i>
<i>Landskapsbilde</i>		<i>Forms of landscapes</i>
<i>Friluftsliv</i>		<i>Open air activities</i>
<i>Kulturminne</i>		<i>Archaeological discoveries and old buildings</i>

Blank side

FORORD

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlig for prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder. Etter at Stortinget 1. april 1993 vedtok Verneplan IV for vassdrag, er 341 vassdragsobjekter vernet mot kraftutbygging. Stortinget har gjentatte ganger presisert at verneverdiene i de vernede vassdragene ikke må forringes av andre inngrep. Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag ble vedtatt 10. november 1994. Retningslinjene gir kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter rammer for sin forvaltning.

VVV-prosjektet beskriver verdier innen prosesser og former skapt av vann og is, biologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturminner/miljøer og skal ut fra dagens kunnskap synliggjøre de viktigste verdiene. I tillegg kan det også finnes andre viktige verdier som har betydning for vernet. I prosjektet lages vassdragsvise rapporter som gir en oversiktlig presentasjon av viktige områder i tekst og på kart. Informasjonen i rapportene vil senere bli tilgjengelig med digitale kartdata.

Driva ble vernet ved Stortingsvedtak av 19. juni 1986, om Verneplan III for vassdrag. Vassdragsrapporten for Driva omhandler delfeltet Grøvu som ligger i Møre og Romsdal fylke. Rapporten er utarbeidet av Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Konsulentfirmaet Miljøfaglig Utredning ans, Tingvoll, ble engasjert for å forestå datainnsamling og rapportering fra vassdraget.

Naturforvalterkandidat Morten W. Melby har vært prosjektansvarlig med biolog John Bjarne Jordal som utreder på tema Biologisk mangfold. Miljøvernavdelinga sin kontakt under prosjektperioden har vært vassdragsforvalter Oddvar Moen. Vi vil benytte anledningen til å takke alle involverte for innsatsen. Lokale kontaktpersoner, lag og foreninger, kommunal og fylkeskommunal admimistrasjon, faginstusjoner og kontakter innenfor statlige forvaltningsmyndigheter har bidratt på hver sin måte for å sikre et best mulig utgangspunkt for forvaltning av våre vernede vassdrag.

Molde - Trondheim - Oslo, desember 2001

*Direktoratet for naturforvaltning
naturbruksavdelingen*

*Ola Skauge,
avdelingsdirektør*

*Norges vassdrags- og energidirektorat
vassdragsavdelingen*

*Bjørn Wold,
avdelingsdirektør*

*Fylkesmannen i Møre og Romsdal
miljøvernavdelingen*

*PerFredrik Brun
avdelingsdirektør*

Blank side

INNHOOLD

INNHOOLD	8
SAMMENDRAG	9
1.0 INNLEDNING	13
1.1 Vernede vassdrag i Møre og Romsdal	13
1.2 Driva (Grøvu), generell beskrivelse	14
1.2.1 Vannkvalitet.....	15
1.2.2 Klima.....	15
1.2.3 Arealopplysninger	15
2.0 PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN	17
2.1. Driva (Grøvu)	17
2.2 Utvalgte lokaliteter	17
3.0 BIOLOGISK MANGFOLD	20
3.1 Driva (Grøvu)	20
3.2 Utvalgte lokaliteter	21
4.0 LANDSKAPSBILDE	31
4.1. Driva (Grøvu)	31
4.2. Utvalgte lokaliteter	31
5.0 FRILUFTSLIV	34
5.1 Driva (Grøvu)	34
5.2. Utvalgte lokaliteter	34
6.0 KULTURMINNER	38
6.1 Driva (Grøvu)	38
6.2. Utvalgte lokaliteter	38
7.0 AKTUELLE TRUSLER	46
8.0 LITTERATUR	47
9.0 METODE	55
9.1. Fremgangsmåte	55
9.2. Kriteriebruk	55
KART	58
REGISTRERINGSSKJEMA	59

SAMMENDRAG

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlig for prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder.

Driva ble vernet ved Stortingsvedtak av 19. juni 1986, om Verneplan III for vassdrag.

Kontaktutvalgets vurdering (NOU 1983:41):

«Utvalget viser til at vassdraget inneholder særlig store og sammenfallende verneinteresser, og at de faglige verdiene i deler av vassdraget opptrer i tildels enestående kombinasjoner som gjør vassdraget særlig verneverdig. Området er klassisk når det gjelder tolkning av landformutviklingen i Norge i de senere delene av jordhistorien, og det viser med klarhet et spekter av nåtidens prosesser. I nedbørfeltet finnes noen av de mest verdifulle plantelokaliteter i hele landet, og det er blitt et klassisk område for botanikere. Det legges også vekt på at området er meget rikt på kulturminner, noe som bl.a. bidrar til rike opplevelser ved friluftsliv. For vilt, fisk og friluftsliv er objektet særdeles verdifullt. Verneinteressene knytter seg i vesentlig grad til de øvre deler av vassdraget med bl.a. Åmotselva, og til det vidt forgreinte Grøvuassdraget. Noen av sideelvene i vassdraget er allerede utbygd, og i sideelva Grøa er det store utbyggingsinteresser. Utvalget vil på grunnlag av de meget store verneverdier som er dokumentert, tilrå at sideelvene Dindalselva og Grøvu med tilløpselver samt øvre del av Drivavassdraget ned til og med samløpet med Skjørdøla gis varig vern.»

Denne vassdragsrapporten er en presentasjon av delfeltet Grøvu sine kvaliteter fordelt på følgende tema:

- Prosesser og former skapt av is og vann
- Biologisk mangfold
- Landskapsbilde
- Friluftsliv
- Kulturminner

Kvalitetene fra hvert tema er beskrevet for vassdraget i sin helhet, og for enkeltlokaliteter innenfor vassdragets nedbørfelt av lokal eller høyere verdi. Det vises til kart bak i rapporten (kap. 10) for lokalisering og avgrensning. Kriterier som er benyttet for utvelgelse og verdsetting finnes i beskrivelsen av metode, kapittel 9.

Som en oppsummering presenteres en tabelloversikt på neste side, der verdifulle enkeltlokaliteter er angitt med forslag til gradering (verdi). Tabellen viser til polygonkode (NR.) og en detaljert beskrivelse av lokaliteten (SKJEMA).

Tabell 1. Lokaltetsoversikt fordelt på gradering og tema.

NR.	NAVN PÅ LOKALITET	GRADERING	TEMA	SKJEMA
NASJONAL VERDI				
B3	Snøgutut/Åmotan	Nasjonalt verdi	Biologisk mangf.	Side 4
B4	Svisdal og Svøu	Nasjonalt verdi	Biologisk mangf.	Side 5
B17	Blåhø og Råstu	Nasjonalt verdi	Biologisk mangf.	Side 18
B20	Grøvdalen, dalbunnen	Nasjonalt verdi	Biologisk mangf.	Side 21
B21	Grøvdalen, dalsidene	Nasjonalt verdi	Biologisk mangf.	Side 22
B22	Grøvdalsflya og Aurhøene	Nasjonalt verdi	Biologisk mangf.	Side 23
B24	Nonsfjellet, Reppdalen, Lågtangen og Slettfjellet	Nasjonalt verdi	Biologisk mangf.	Side 25
L1	Åmotan	Nasjonalt verdi	Landskapsbilde	Side 30
L2	Grøvdalen	Nasjonalt verdi	Landskapsbilde	Side 31
F1	Dovrefjell - Torbudalen	Nasjonalt verdi	Friluftsliv	Side 32
F2	Vangshaugen	Nasjonalt verdi	Friluftsliv	Side 33
F3	Grøvdalshytta	Nasjonalt verdi	Friluftsliv	Side 34
F4	Loennechenbua	Nasjonalt verdi	Friluftsliv.	Side 35
F5	Gammelsætra	Nasjonalt verdi	Friluftsliv	Side 36
REGIONAL VERDI				
P1	Isavsmeltingsformer, Lindalen - Grødalen	Regional verdi	Prossesser og form	Side 1
B1	Nisjasetra	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 2
B2	Nord for Svorundøya	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 3
B5	Jenstad	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 6
B7	Hafsåsen	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 8
B8	Røymoen	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 9
B9	Hafsåsmyra	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 10
B10	Vangan	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 11
B11	Tøftvungen og Gjerdvungen	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 12
B12	Ståren (Falkmyra)	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 13
B13	Midtre Grødalen	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 14
B14	Langtjønnna, Skirådalen	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 15
B15	Hælfjellet	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 16
B16	Mardølhø-Kollifjellet	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 17
B18	Geitådalen, dalbunnen	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 19
B19	Geitådalen, sørvendte dalsider	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 20
B23	Geitåvatnet	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 24
B25	Reppdalssetra	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 26
B26	Gammelsetra i Lindalen	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 27
B27	Lindalsvassdraget	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 28
B28	Svarthaugen	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 29
LOKAL VERDI				
B6	Lundlia	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 7
F6	Grøvu nedenfor Åmotan	Lokal verdi	Friluftsliv	Side 37

IKKE ANGITT VERDI				
K1	Gunnasobua, Grøvudalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 38
K2	Ruin, Litjgrøvu	Ikke angitt	Kulturminner	Side 39
K3	Storvollsætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 40
K4	Ruin, Haugalykkja	Ikke angitt	Kulturminner	Side 41
K5	Gammelsætra, Grøvudalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 42
K6	Flysætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 43
K7	Ruin, Hagasætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 44
K8	Ruin, Nysætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 45
K9	Kåsa, Grøvudalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 46
K10	Styggmarka, Grøvudalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 47
K11	Myrasæter, Grøvudalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 48
K12	Hallen, Grøvudalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 49
K13	Nosa, Grøvudalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 50
K14	Litj-Glupen, Geitådalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 51
K15	Falesætra, Løykjasætra, Geitådalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 52
K16	Holbekksætra, Geitådalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 53
K17	Hafsåssætra, Geitådalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 54
K18	Leirgrovin	Ikke angitt	Kulturminner	Side 55
K19	Alfheim, Gammelsætra, Bjørbekksætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 56
K20	Vangshaugen, Grødalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 57
K21	Larsstuslettet, Gunnarstuslettet, Grødalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 58
K22	Vangan, Grødalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 59
K23	Hago, Bjørbekk- og Steinarstuslettet	Ikke angitt	Kulturminner	Side 60
K24	Utløer, Gravem	Ikke angitt	Kulturminner	Side 61
K25	Hagamyre; Endreøymyra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 62
K26	Skardvangen, Gjerdavangen, Tøftvangen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 63
K27	Dalabua, Sandlykkjeslettet, Grødalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 64
K28	Nylykja	Ikke angitt	Kulturminner	Side 65
K29	Svisdal, Sveen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 66
K30	Bu, Reppdalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 67
K31	Reppdalssætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 68
K32	Lundlia	Ikke angitt	Kulturminner	Side 69
K33	Nysætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 70
K34	Gammelsætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 71
K35	Landlaupsætra, Meddagsgjellan	Ikke angitt	Kulturminner	Side 72
K36	Jenstad og Oppistu, Jenstad	Ikke angitt	Kulturminner	Side 73
K37	Massinghaugen, Sjurstua, Svoronøya	Ikke angitt	Kulturminner	Side 74
K38	Søsetra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 75
K39	Sandlykkja	Ikke angitt	Kulturminner	Side 76
K40	Øvre Nisja	Ikke angitt	Kulturminner	Side 77

K41	Fangstgrav for rein, Svøduhø	Ikke angitt	Kulturminner	Side 78
K42	Fangstgrav for rein, Hammartjønna	Ikke angitt	Kulturminner	Side 79
K43	Bågåstø, Tverråa	Ikke angitt	Kulturminner	Side 80
K44	Bågåstø, Lågtangen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 81
K45	Boplass og fangstgraver, Kvitådalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 82
K46	Bågåstø og dyregraver, Reppdalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 83
K47	Steinalderboplasser, Grønliskardvatnet	Ikke angitt	Kulturminner	Side 84
K48	Steinalderlokalitet, Styggvatnet	Ikke angitt	Kulturminner	Side 85
K49	Steinalderboplass, Rundvatnet	Ikke angitt	Kulturminner	Side 86
K50	Steinalderboplass, Svøduhø	Ikke angitt	Kulturminner	Side 87
K51	Kleberbrudd, Grøvudalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 88
K52	Veidemannsbua	Ikke angitt	Kulturminner	Side 89
K53	Veggasætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 90

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

SKJEMA Angir nummer på registreringsskjema bak i rapporten (Vedlegg)

1.0 INNLEDNING

Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag ble vedtatt av Stortinget 10.11.1994. Retningslinjene er av politisk karakter og gir uttrykk for hva regjeringen mener bør prioriteres i forvaltningen av landets 341 vernede vassdrag. Retningslinjene skal derfor legges til grunn for kommunal og fylkeskommunal planlegging etter plan- og bygningsloven, slik at forvaltningen i og langs vassdragene ivaretar hensynet til vassdragets verneverdi.

Stortinget har i forhandling 25. februar 1997 enstemmig gått inn for at vassdragsvernet lovfestes i ny lov om vassdrag og grunnvann, som skal forhindre inngrep som reduserer de verneverdiene Stortinget har lagt til grunn for sitt vernevedtak.

Et spørsmål som dermed reiser seg, er følgende: Hvilke verneverdier finnes i vassdraget?

Dette spørsmålet er ikke like enkelt å besvare for alle vassdrag. Det er blant annet to viktige årsaker til at verdiene i våre vernede vassdrag ikke er godt nok kjent:

- De vassdragene som har vernestatus i dag, er valgt ut på grunnlag av faglige vurderinger fra arbeidene med Verneplan I (1973), Verneplan II (1980), Verneplan III (1986) og Verneplan IV (1993). Den faglige innsatsen i planarbeidet var svak i de to første verneplanene, men noe sterkere i de to siste. For en del tidlig vernede vassdrag kan det derfor være stor uklarhet om hva som egentlig er vassdragets verneverdier.
- Vassdragsvernet er et vern mot kraftutbygging. Mange vernede vassdrag er imidlertid blitt gjenstand for andre typer inngrep etter at det ble vedtatt vernet. Det som derfor var regnet som verneverdier ved vernetidspunktet, kan i dag være forsvunnet, ødelagt eller vesentlig forringet som følge av disse inngrepene.

1.1 *Vernede vassdrag i Møre og Romsdal*

Møre og Romsdal har ca. 5 % (9171 GWh) av landets vannkraftressurser. 59 % er bygd ut, mens ca. 33 % er varig vernet (NOU 1991:12B, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernvedlegget 1996).

20 vernede vassdrag ligger helt eller delvis innenfor Møre og Romsdal fylke. Det samlede nedbørfeltet utgjør et areal på 4863,83 km², eller omlag 31 % av fylkets landareal. Nedenfor følger enkelte hydrologiske data for de vernede vassdragene i Møre og Romsdal.

Tabell 2. Beskrivende data for vernede vassdrag i Møre og Romsdal (Kilde: REGINE, NVE 1998).

OBJ.NR.	VASSDRAG	NEDBØR FELT (km ²)	MIDLERE AVRENN. (l/s/km ²)	MIDL.VA. UTLØPET (l/s)	BERØRTE LANDSKAPSREG. (Elgersma 1996)	BERØRTE VEGETASJONSSONER (Moen 1998)
094/1	Stigedalselva	124.12	67.18	8338	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Nb
097/1	Bondalselva	87.54	67.71	5927	22	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
097/2	Norangselva	46.57	63.40	2952	22	La/Ma/Ha,Sb,Nb
098/1	Bygdaelva	93.96	59.79	5617	23,16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
098/2	Geirangelva	84.89	57.87	4912	16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
099/1	Norrdalsvassdraget	104.78	64.92	6802	23	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
100/1	Valldøla	360.08	66.79	24049	23,16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
100/2	Stordalselva	203.50	60.24	12258	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
101/1	Solnørelva	42.34	54.18	2294	21	Sb,Mb
102/2	Hjelsteinelva	15.30	57.92	886	26	La/Ma/Ha,Sb
103/3	Rauma, Istra	1206.17	36.80	44387	23,22,16,15,11	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
104/1	Visa	126.30	57.25	7231	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
105/1	Osvassdraget	138.23	46.48	6425	26	Sb,Mb,Nb
109/2	Driva	1510.57	25.15	37990	22,16,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
111/1	Ålvundelva	199.35	53.86	10737	28,26,22	La/Ma/Ha,Sb,Mb
111/2	Toåa	251.85	59.09	14882	26,15	La/Ma/Ha,Sb,Nb
111/3	Søya	154.06	53.55	8250	28,26	La/Ma/Ha,Sb,Mb
113/1	Todalselva	46.62	50.55	2357	26,15	La/Ma/Ha,Sb,Bn
115/1	Fuglevågvasdraget	26.59	35.00	931	25	Sb
116/1	Gjelavassdraget	41.01	48.76	2000	25	La/Ma/Ha,Sb

1.2 Driva (Grøvu), generell beskrivelse

Beliggenhet

Delfeltet Grøvu drenerer fjellområdet sør for Sunndalen og renner ut i Driva ved Gjøra, omlag 7 mil øst for Sunndalsøra. Nedbørfeltet strekker seg sør- og østover og inn i Lesja og Dovre kommuner, og utgjør omlag 424 km² av Drivas samlede nedbørfelt på 2482 km².

Grønlskartind er høyeste fjell innenfor nedbørfeltet med sine 1926 m o.h.

Vern

Driva ble vernet ved Stortingsvedtak av 19. juni 1986, om Verneplan III for vassdrag.

Kontaktutvalgets vurdering (NOU 1983:41):

«Utvalget viser til at vassdraget inneholder særlig store og sammenfallende verneinteresser, og at de faglige verdiene i deler av vassdraget opptrer i tildels enestående kombinasjoner som gjør vassdraget særlig verneverdig. Området er klassisk når det gjelder tolkning av landformutviklingen i Norge i de senere delene av jordhistorien, og det viser med klarhet et spekter av nåtidens prosesser. I nedbørfeltet finnes noen av de mest verdifulle plantelokaliteter i hele landet, og det er blitt et klassisk område for botanikere. Det legges også vekt på at området er meget rikt på kulturminner, noe som bl.a. bidrar til rike opplevelser ved friluftsliv.»

For vilt, fisk og friluftsliv er objektet særdeles verdifullt. Verneinteressene knytter seg i vesentlig grad til de øvre deler av vassdraget med bl.a. Åmotselva, og til det vidt forgreinet Grøvuassdraget. Noen av sideelvene i vassdraget er allerede utbygd, og i sideelva Grøa er det store utbyggingsinteresser. Utvalget vil på grunnlag av de meget store verneverdier som er dokumentert, tilrå at sideelvene Dindalselva og Grøvu med tilløpselver samt øvre del av Drivavassdraget ned til og med samløpet med Skjørdøla gis varig vern.»

1.2.1 Vannkvalitet

Undersøkelsene i Drivavassdraget omfatter svært ulike deler av vassdraget og det er derfor vanskelig å sammenlikne resultatene og dra generelle konklusjoner.

Vitenskapsmuseet ved Universitetet i Trondheim (nå NTNU) har gjort en del undersøkelser i vassdraget i forbindelse med planer om kraftutbygging (Jensen 1977, Langeland og Koksvik 1980 og Nøst 1981). Undersøkelsene omfatter både kjemiske og biologiske parametre i en rekke elver og vann, hovedsakelig i de øvre delene av hovedvassdraget og sidevassdragene Grøvua og Grøa. Gjennomgående blir vassdraget karakterisert som svakt surt og næringsfattig, med lav biomasse og ordinær artssamansetning.

Lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* ble påvist i Driva i 1980. Det er uvisst når Driva eventuelt vil bli rotenonbehandlet.

1.2.2 Klima

Klimaet er noe kontinentalt med store temperaturforskjeller gjennom året og moderate nedbørsmengder. Det er en del variasjon innenfor vassdraget, med dalførene som relativt kontinentale og et mer suboseanisk klima på snaufjellet. Månedsmiddeltemperaturen ligger på -6 - -8 °C i januar ved Grøa, synker under -10 °C i indre og høyereliggende deler. I juli ligger temperaturen på +12 - +14 °C nær Grøa, og synker ned til +4 - +6 °C i høgfjellet (Aune & Det norske meteorologiske institutt 1993a). Årsnedbøren er på under 700 rundt Grøa, men stiger til over 1500 i indre, høyere strøk (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993a). April er mest nedbørfattige måned og september er trolig den mest nedbørrike (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993b). Vassdraget har mellom 160 og 180 dager med nedbør over 0,1 mm (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993c). Vekstsesongen begynner i nedre deler av nedbørfeltet i siste halvdel av april og avsluttes i siste halvdel av oktober, mens den er vesentlig kortere i fjellområdene (Aune & Det norske meteorologiske institutt 1993b).

1.2.3 Arealopplysninger

Driva er infisert av *Gyrodactylus salaris*, som ble påvist første gang i 1980. Infeksjonen har medført at vassdraget i praksis er satt ut av produksjon når det gjelder laks. Grøvu er et delvassdrag av Driva som renner sammen med hovedvassdraget ved Gjøra, et tettsted omlag 30 km ovenfor utløpet i Sunndalsfjorden. Grøva er lakseførende til straks forbi Åmotan.

Det er bygd en del hytter i Grødalen fram til Svartsnyvatnet, hvor det også er ført fram veg. En høyspentlinje grener av i Gjøra og følger vannstrengen fram til fastboende innenfor nedbørfeltet på strekningen fram til Åmotan og i inngangene til Grødalen og Grøvudalen.

Inngrepsfrie naturområder er områder som ligger mer enn én kilometer fra tyngre tekniske inngrep. Disse områdene er igjen inndelt i soner. Inngrepsfrison 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep), inngrepsfrison 1 (3-5 km fra tyngre tekniske inngrep) og villmarkspregede område (mer enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep).

Arealstatistikk fra DN (direktoratet for naturforvaltning 1998) viser at 12 % av landarealet er villmarkspregede områder. I sør-norge har omfanget av slike områder blitt redusert fra 27 % i

1900 til 5 % i 1994. Store deler av de høyereliggende partiene av vassdraget (Grøvu) ligger innenfor villmarkspregede områder. Det er kun høyspentlinjer og vegframføring i hoveddalbotnene som bryter med denne karakteristikken. Dette er illustrert på eget kart bak i rapporten.

2.0 PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN

2.1. *Driva (Grøvu)*

Nordmøre er i geologisk forstand sammensatt av tre ulike landskapselementer; et vestlig lavland, daler og fjorder og et fjellandskap med alpine former som botner og tinder.

Lavlandet er der folk flest bor i dag. Det tilhører strandflaten, en usammenhengende brem som strekker seg fra Vestlandet til Troms. Sannsynligvis er strandflaten utviklet gjennom flere perioder med kaldt klima og intens frostforvitring i tidevannssonen i løpet av de siste 2-3 mill. årene. Etter breavsmeltingen og strandforskyvningen som fulgte, er deler av strandflaten blitt tørt land.

Dalene og fjordene som strekker seg fra kyst til høyfjell, kan deles i to grupper. De nordvestrettede sprekkedalene/-fjordene er som regel lange, trange og har markerte tverr- og lengdeprofiler. De nordøstrettede strøk- og foldedalene/-fjordene er gjerne mindre tydelige og gjennomskjæres ofte av de førstnevnte.

Det alpine fjell-landskapet finnes i de indre områder av fylket. De alpine formene er resultatet av erosjon fra tidlige botnbreer i bratte fjellsider før området ble mer eller mindre fylt av innlandsis under istidene.

Hele Sunndal kommune er preget av dype daler og høye mellomliggende fjellpartier som kan nå opp i over 1500 m oh.. Hoveddalene er overveiende rettet mot nordvest og har alle trekk som er typiske for glasialt overfordypete terskeldaler (Sunndalen). Grøvu drenerer således et landskap med særdeles høyt relieff. Som typisk for regionen forøvrig (Nesset, Sunndal, Tingvoll), så ender hoveddalen i en flere hundre meter høy dalende. Under vårflommen danner dette grunnlag for møtet mellom flere fantastiske fossefall (Åmotan) ved Jenstad.

Hele Grøvuassdraget er et eksempel på "daltjuveri", der Driva har gravd seg dypt ned i terrenget og ledet Grøvuassdraget mot Sunndalsfjorden, et vassdrag som tidligere ledet nordover mot Trondheimsfjorden. At vannet har rennt andre veien tidligere kan en se av dalene som på et vis vender gal vei og danner mothaker eller agnorer med hoveddalføret. Disse kalles agnordaler, og både Grødalen, Lindalen og Dindalen er deler av et slikt system. (Jenstad 1983)

Det finnes store grusterrasser i flere nivå innenfor vassdraget, ved Middagshjellan, Lundlia og Røymoen. Disse ble avsatt under isavsmeltingen i en stor innsjø som antakelig lå i Åmotan og var oppdemt av hovedbreen som ennå fyllte selve Sunndalen. Både i Lindalen og i Grødalen finnes såalt "dødisterreng" med spor etter lokal avsmelting av stasjonær bre. Typiske avsetningsformer er eskere og dødisgroper. Det finnes med andre ord flere tydelige og varierte spor etter avsmelting fra både aktiv og død is innenfor nedbørfeltet.

Åmotan, der fem elver møtes innenfor en kort avstand, er et svært instruktivt område med hensyn til å forstå viktige prosesser som har vært med på å forme landet. Prosessene er like aktive i dag, og framstår som et mektig natursceneri, ikke minst under flomperioder.

2.2 *Utvalgte lokaliteter*

Lokalitetsbeskrivelser

P1 Avsmeltingsformer, Lindalen – Grødalen

Berggrunns morfologien er særlig interessant og instruktiv. Dette skyldes endringen i landoverflatens dreneringssystemer som følge av den tertiære landhevingen. Lindalen og Grødalen er særlig tydelige eksempler på daler som tidligere var del av et dreneringssystem som ledet nordover. Landheving og tilbakeskjæring mot vest endret dette gamle systemet og i dag dreneres disse områdene vestover. (Sollid 1983).

Gradering av verdi

Tabell 3. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN		GRADERING	HOVEDKRITERIUM					STØTTEKRITERIUM			
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H02	H03	H04	H05	S01	S02	S03	S04
P1	Isavsmeltingsformer, Lindalen - Grødalen	R	x	x							

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (–)

HOVEDKRITERIER

H01	Urørthet
H02	Historisk dokument
H03	Variasjon og mangfold
H04	Representativitet
H05	Sjeldenhet, egenverdi

STØTTEKRITERIER

S01	Sårbarhet
S02	Del av system
S03	Forsknings- og pedagogisk verdi

Referert og aktuell litteratur

Kart

Trollheimen - Sunndalsfjella - Oppdal. Kwartærgeologisk kart 1:100.000. Geografisk institutt. UiO.

Follestad, B. A., E. Larsen, O. Longva, E. Anda, E. Sønstegaard, A. Reite & A. R. Aa 1994. *Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse.* Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepss frie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94.* Statens kartverk.

Litteratur

Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepss frie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep.* DN-rapport 1995-6. 39s.

Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvern områder i Norge.* Miljøvern departementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.

Faugli, P. E. & J. Gjessing 1983. *Naturfaglige verdier i midlertidig vernede vassdrag.* Det nasjonale kontaktutvalg for vassdragsreguleringer. Rapport nr. 3. 79s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2001. *Utskrift fra Naturbasen for Sunndal kommune.*

Marker E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster.* Miljøvern departementet.

- NIJOS 1998. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.
- Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289s.
- Nordisk ministerråd 1990. *Nordiske vassdrag –vern og inngrep*. Miljørapport 1990:11. 144s.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Verneplan for vassdrag III*. NOU 1983:41. Universitetsforlaget. 192s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Naturfaglige verdier og vassdragsvern*. NOU 1983:42. Universitetsforlaget.
- Sollid J. L. 1975. *Kvartærgeologiske/geomorfologiske registreringer og verne vurderinger i Hafsåsområdet (Grødalen, Reppdalen, Lindalen og Dindalen) i Møre og Romsdal dels i Sør-Trøndelag*. 10s + vedlegg (U publ. Rapp. til Miljøverndep.).
- Sollid, J. L. (red.) 1983. *Geomorfologiske og kvartærgeologiske registreringer med vurdering av verneverdier i 15 tiårsvernede vassdrag i Nord- og Midt-Norge. 14 plansjer*. Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Rapport 55-1983. 200s.
- Sollid, J. L. & L. Sørbel 1981. *Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge*. Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.
- St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Miljøverndepartementet. 131s

3.0 BIOLOGISK MANGFOLD

3.1 Driva (Grøvu)

Lavereliggende deler av vassdraget ligger i naturgeografisk region 35, Fjellregionen i søndre del av fjellkjeden, i underregion 35f Dovrefjell, men grensende til underregion 35e Møretindene (Nordisk ministerråd 1984). Vassdraget ligger ved grensa mellom svakt oseaenisk vegetasjonsseksjon og overgangsseksjon mot mer kontinentale seksjoner (O1/OC, Moen 1998). Lavereliggende deler føres til OC, men deler av fjellene har noe mer oseaenisk preg og føres til O1. Vegetasjonssonene spenner fra sørboreal og mellomboreal i lågereliggende deler (Gjøra-Åmotan) via nordboreal i seterdalene til alpine soner (lav-, mellom og høyalpin) (Moen 1998). Vassdraget danner en stjerneform med 5 typiske U-daler som møtes med tre store fosser i det dramatiske elvejuvet Åmotan. Landskapet har avrundete former med store høydeforskjeller fra 200 m ved Grøvus utløp i Driva opp til 1995 m på toppen av Storskrymtan. Arealmessig dominerer høydebeltet 1000-1600 m o.h.

Skoggrensa ligger mellom 900 og 1100 m o.h., men er stedvis trengt noe ned på grunn av raspåvirkning. På strekninga Gjøra-Åmotan forekommer noe edellauvskog med hassel og alm (gråor-almeskog) i de lavereliggende områdene. I seterdalene dominerer fjellbjørkeskogen. Furuskog forekommer særlig rundt Åmotan og i Hafsåsen. Treslagsskifte til gran er forsøkt enkelte steder, bl. a. ved Jenstad og i Grødalen, men dette utgjør arealmessig små områder. Lauvskogene har varierende rikhet, men det finnes store områder med frodig høgstaudebjørkeskog eller beitepåvirket, gras/urterik undervegetasjon. Gråor-almeskogen er også høgstauderik. Skogens alder varierer en del, men det finnes litt eldre bjørkeskog og ospeskog med noe innslag av dødt trevirke. Området er hovedsakelig preget av langvarig uttak av ved og tømmer.

Sentralt i vassdraget ligger Åmotan, et stort elvejuv. Her møtes 4 elver fra til sammen 6 dalfører, hvorav 3 danner store fosser med tilhørende fosserøykbetinget vegetasjon og fuktighetstilpassete miljøer (åpne engsamfunn, berg/rasmark og skog).

De største myrområdene ligger i Hafsåsen og dalbunnen av Grødalen og Lindalen. I Grøvudalen og Geitådalen finnes mindre arealer med hovedsakelig rik og ekstremrik myr.

Kulturpåvirkninga i vassdraget har foruten ved/tømmerhogst bestått i utmarksslått, seterdrift og utmarksbeite, i tillegg til jakt og fangst gjennom uminnelige tider. Vassdraget har bevart mange trekk fra det tradisjonelle jordbruket. En betydelig del av de mest verdifulle slåtteeengene i fylket finnes her. Seterdalene har fortsatt igjen meget artsrike naturbeitemarket, og særlig Grøvudalen har det avgjort mest verdifulle og arealmessig største seterlandskapet i Møre og Romsdal sett fra en biologisk synsvinkel.

Vassdraget har bestand av laks og sjørret i nedre deler opp til Åmotan. *Gyrodactylus salaris* ble påvist i 1980. Vassdraget har mange innsjøer og vatn. Vatna i Grødalen, Lindalen og Grøvudalen, samt Geitåvatnet, er viktige for våtmarksfugl. I høyfjellet i sør ligger bl. a. Istjønnna, Salhøjtjønnene og Grønlistardvatnet. Flere av vatna er over 1 km². Nøst (1981) betegner innsjøene i vassdraget som oligotrofe til ultra-oligotrofe (det siste gjelder de fleste over 1300 meter). Grøvuassdragets elver har varierte ferskvannsbiotoper, vannet er svakt surt (pH 6,3-6,8) og med lav ledningsevne. Ferskvannsfaunaen har et typisk artsutvalg for regionen.

Vegetasjonen knyttet til snaufjellet består over store områder av rike plantesamfunn, mens arealene som ligger utenom Trondheimsfeltets bergarter oftest har fattigere vegetasjon. De rike snaufjellsområdene har sammen med Grøvudalen, Geitådalen og Reppdalen nasjonal botanisk

verdi. Området har bestander av villrein, jerv og fjellrev, og er omtalt som et av våre mest intakte høyfjellsøkosystem.

Bevanger & Jordal (1981) beskriver fuglefaunaen som variert og artsrik som følge av stor naturtype-variasjon, og det er definert flere ornitologiske nøkkelområder.

3.2 Utvalgte lokaliteter

Mer data om de enkelte lokaliteter vil framkomme gjennom den pågående biologisk-mangfold-registrering i Sunndal kommune (Jordal under arbeid). Antall registrerte verdifulle lokaliteter er høyt, og for å begrense antall lokaliteter i foreliggende rapport er noen lokaliteter slått sammen, og lokaliteter med lav verdi er utelatt. For mer detaljert informasjon henvises til ovennevnte rapport. Villreinområder er ikke inntegnet utover de som også har botanisk interesse. Begrepene naturengplanter og seterplanter følger Jordal & Gaarder (1995).

Lokalitetsbeskrivelser

B1 Nisjasetra

Setervoll som fremdeles beites av sau. Sølvbunkeeng, noe frisk fattigeng og finnskjeggen, sølvvierkratt i kantene. Planter: kjerteløyentrøst, småengkall, harerug, fjellfiol, dvergjamne, aurikkelsveve. 10 beitemarkssopp, bl. a. ravnerødskivesopp (*Entoloma corvinum*)(DC) og lillabrun rødskivesopp (*Entoloma porphyrophaeum*) (DC).

B2 Nord for Svorundøya

Nord for Svorundøya ligger ei sørvendt "gryte" med alm og hassel i bratt raspåvirket edellauvskog. Artsutvalget har likhetstrekk med edelløvskogene ved Gjøra: tysbast, vårerteknapp, krattfiol, piggstarr, fingerstarr, trollbær.

B3 Snøgutu/Åmotan

Svært variert område med kulturlandskap, edellauvskog, ulike typer furuskog, bl. a. lågurtfuruskog og lavfuruskog, berg, rasmarek, elvekløfter og fosseenger. Arter i lågurtfuruskog: furufåresopp (*Albatrellus subrubescens*)(DC), teglrød kragemuserong (*Tricholoma focale*), tysbast, rustjerneblom, furuvintergrønn, olavsstake. I lavfuruskog: knerot og skogjamne. Artsrike rasmarek på nordsida av juvet, alm til nærmere 600 m. Blanding av varmekjære arter og fjellplanter. Bestand av rødlistearten grøvdalsvalmue. Bra tilgang på hule trær, variert hekkfuglfauna. F. eks. er alle norske spettearter og 6 uglearter observert, hvorav 5 spettearter og 4 uglearter har hekket. Under Svøufallet og Lindalsfallet er det gjort interessante funn, bl. a. av suboseaniske moser, men den biologiske kunnskapen om særtrekkene i området er fortsatt relativt fragmentarisk.

B4 Svisdal og Svøu

Mosaikkpreget tradisjonelt kulturlandskap med lang kontinuitet. Flere meget artsrike slåtteenger, naturbeitemarker, skogsbeite m.m. Særlig tørrbakkeelementet med dunhavreenger er godt utviklet nedenfor gammel-Svøu og i Nestuliene i Svisdal. Det er funnet 194 plantearter, av disse 30 naturengplanter og 16 seterplanter. Eksempler på arter: bakkestjerne, bakkesøte, bakkeveronika, dunkjempe, fjellnøkleblom, gjeldkarve, hårsveve, marinøkkel, prestekrage, sølvmore, småsmelle, småbergknapp, snøsøte, lintorskemunn, markjordbær, sandarve, tysk more, vill-løk, vårskrinneblom og flere mangeblomstra arter fra hårsveve-gruppa. Gulerle hekker ofte, i 1970-72 trolig også hortulan.

B5 Jenstad

Kulturlandskap med både fulldyrka, gjødsla eng og magrere tradisjonell naturbeitemark og slåtteeng med frisk fattigeng, sølvbunkeeng, dunhavreeng (fragmentarisk). Bruket Haugen

gror igjen. Det er funnet 161 plantearter, av disse 29 naturengplanter og 7 seterplanter. Eksempler på arter: bakkesøte, marinøkkel og lillagrå rødskivesopp (*Entoloma griseocyaneum*) foruten mange tørrengarter: sølvmore, småbergknapp, åkerminneblom, vårpengurt, gulmaure, hårsvæve, fjellrapp, fjellaugnetrøst, småsmelle og en ubestemt art i hårsvævegruppa. Skogen nedenfor består av lauvtrær (bjørk, rogn, selje) med engvegetasjon i bunnen. Vegetasjonen består dels av låge urter som fjellfiol, kvitmaure, småmarimjelle, grasarter som engkvein, smyle og raudsvingel, dels av høgare urter som tyrihjelms og skogstorkenebb. Her har det tidligere vært både slått, beiting og lauving. Flere seljepiler vitner om det siste.

B6 Lundlia

Lundlia ligger på ei hylle på sørsida av Åmotan. Innmarka er relativt stor, og beites av storfe hver sommer. Innmarka er dominert av sølvbunkeeng. I kantene mot skogen er det natureng med engkvein, gulaks, marinøkkel og blåklokke. Nedenfor fjøset er det en tørreng der det fremdeles vokser markjordbær, vårpengurt og stemorsblom. Innmarka er omkranset av skog på alle kanter. Nedenfor bruket ligger Lundlibakkan, som er en frodig, nordvendt lauvskogsl. Tidligere har her vært en husmannsplass, og det finnes tøfter etter gamle løer som viser at det også har vært slåttemark. Det er funnet 71 plantearter, av disse 11 naturengplanter og 3 seterplanter.

B7 Hafsåsen

Tradisjonelt kulturlandskap med lang kontinuitet, flere gårder og små plasser. En del fulldyrka eng, men flere meget artsrike slåtteenger, naturbeitemark m.m. Videre finnes fortsatt tydelige spor i vegetasjonen etter tidligere intensivt utnyttet slåttemark i de kalkrike liene sørvestover mot Geitådalen. Hafsåsen med slåttelie er skjønnessmessig avgrenset mot de kalkrike skogliene i Geitådalen. Særlig tørrbakkeelementet med dunhaveenger er godt utviklet i Hafsåsen. Det er i alt funnet 193 plantearter på åpen kulturmark, av disse 33 naturengplanter og 24 seterplanter. Eksempler på arter: bakkestjerne, bakkesøte, berggrubblom, bergskrinneblom, brudespore, dunhavre, fjellfrøstjerne, fjellmarinøkkel, gjeldkarve, grønnkurle, hårsvæve, kjerteløyentrøst, lodnerubblom, marinøkkel, sandarve, sandfiol, setermjelt, småsøte, snøsøte, hårstarr, sotstarr, stortveblad og sølvmore.

B8 Røymoen

Kulturlandskap på stor grusterrasse med tre bruk sør for Hafsåsen. En del fulldyrka eng, men flere artsrike slåtteenger og naturbeitemark. Det er funnet 128 plantearter, av disse 20 naturengplanter og 16 seterplanter. Eksempler på arter: bakkestjerne, bergveronika, dunhavre, fjellfrøstjerne, fjellmarinøkkel, gjeldkarve, håndmarinøkkel (rødlisteart), kjerteløyentrøst, lodnerubblom, marinøkkel, setermjelt, snøsøte og takhaukeskjegg.

B9 Hafsåsmyra

Større myrparti med fattig og intermediær myr, samt små partier med rikmyr og rik-kilder. Noe er dyrket i senere tid. Plantearter: kastanjesiv, gulstarr, klubbstarr, myrtevier, småsivaks. Viktig funksjon som hekkeområde for fugl, bl. a. har møller og jordugle hekket.

B10 Vangan

Setergrend på kalkholdig jordsmonn. Det forekommer streifbeiting av sau, tidligere var det også storfe; foruten hest flere år på 1990-tallet. I 2001 i gjengroing med vier og høyt gras. Vegetasjonen er dels sølvbunkeeng, dels engkvein-gulaks-eng, men stedvis med innslag av

rikere typer som flekkmure-sauesvingeleng med kalkkrevende planter. Mindre partier har intakt artsutvalg med bl. a. marinøkkel, fjellmarinøkkel, bakkesøte og småsøte. Det er kjent 26 arter av beitemarkssopp, bl. a. ravnerødskivesopp (*Entoloma corvinum*), lillagrå rødskivesopp (*Entoloma griseocyaneum*) og lillabrun rødskivesopp (*Entoloma porphyrophaeum*), skifervokssopp (*Hygrocybe lacmus*), lutvokssopp (*Hygrocybe nitrata*) og mørkskjellet vokssopp (*Hygrocybe turunda*).

B11 Tøftvangen og Gjerdvangen

Tøftvangen og Gjerdvangen er to fraflyttede, veiløse bruk på nordsida av Grødalen. Natureng/naturbeitemark finnes i kantområdene til fulldyrka mark. Deler av vegetasjonen her kan karakteriseres som dunhavre-eng. I øvre deler mot skogen finnes gjengroende engkvein/gulakseng. I disse bakkene er det en god del prestekrage. Ved Gjerdvangen var det også natureng ved husene. Det er funnet 84 plantearter, av disse 22 naturengplanter og 6 seterplanter. Det mest spesielle funnet var håndmarinøkkel i mager natureng ved husa på Tøftvangen, der det fortsatt blir slått for hånd. Dette er tredje funnet i fylket av denne arten som er hensynskrevende på rødlista. Ved husene fans videre marinøkkel, dunhavre, aurikkelsvæve, vårpengeurt og jonsokkoll, foruten en ubestemt art av hårsvevegruppa.

B12 Ståren (Falkmyra)

Større myrparti med overveiende fattig/intermediær myr og meandrerende elv, en god del høgstarrsump og vierkratt. Partier med rikmyr/rik-kilder ved lifoten i sør m. kastanjesiv, sotstarr og gulsildre. Av plantefunn ellers kan nevnes gode forekomster av dvergtettegras som her nærmer seg vestgrensa for regionen. Myra har viktig funksjon som hekke- og matleitingsområde for våtmarksfugl. Trane har hekket her i perioder, videre hekker ender og vadefugl.

B13 Midtre Grødalen

I området fra Falkmyra til Vangan krysser kambrosiluriske bergarter Grødalen. Her finnes kalkrik høgstaudeskog og kalkrike bakkemyrer. Artsrikt område.

B14 Langtjønna, Skirådalen

Fjellvatn i Skirådalen 1331 meter over havet. Viltlokalitet med hekkende havelle og sandlo.

B15 Hælfjellet

Fjellparti mellom Grødalen, Hafsåsen og Svisdalen, innslag av rik fjellvegetasjon. Eks. på interessante arter: norsk malurt, reinrose, gulmjelt, myrtust, rabbetust, myrtevier, polarvier, rynkevier.

B16 Mardølhø-Kollifjellet

Fjellparti på nordsida av Grødalen, innslag av kambrosilurbergarter og rik fjellvegetasjon. Eks. på interessante arter: norsk malurt, reinrose, gulmjelt, myrtevier, polarvier, rynkevier. Ellers finnes dvergtettegras (østlig art nær vestgrensa). Av og til brukt av villrein (bukker).

B17 Blåhø og Råstu

Fjellparti mellom Grødalen og Geitådalen, store områder med rik fjellvegetasjon, rikest rundt Blåhø og Råstu. Avgrensinga er noe usikker i sør, vest og nord. Et par mindre populasjoner av rødlistearten grøvudalsvalmue. Ellers mange sjeldne fjellplanter som rabbestarr, stivsildre, dubbestarr, blindurt, norsk malurt, snømure og småsøte. Viktig viltområde (villrein m.m.).

B18 Geitådalen, dalbunnen

Dalbunnen av Geitådalen har flere setre, og delvis åpent landskap, delvis beita skog. Dalen har til det siste vært beitet av sau og ungdyr, men framtida er uviss. Deler av området er kalkrikt og har en interessant flora. Vegetasjonen var dels frisk fattigeng av fjelltimotei-type, dels flekkmure-sauesvingeleng. Det er funnet 15 naturengplanter og 11 seterplanter på setervollene. Verdt å nevne er bakkesøte, dvergjamne, flekkmure, jåblom, marinøkkel, setermjelt, snøsøte og trefingerurt. Ellers finnes bestander av sjeldne fjellplanter som grøvudalsvalmue.

B19 Geitådalen, sørvendte dalsider

De sørvendte dalsidene i Geitådalen tilhører kambrosilurområdet, og har en artsrik vegetasjon med bl. a. høgstaudebjørkeskog. Skjønnsmessig avgrenset mot de kalkrike slåtteliene i Hafsåsen.

B20 Grøvudalen, dalbunnen

De åpne områdene i dalbunnen av Grøvudalen er slått sammen til ett komplekst område, som omfatter setervoller og naturbeitemark, elveører, lyngheier, rikmyr og ferskvann (vegetasjonskartlagt av Hagen 1976a). Området er kalkrikt og meget artsrikt. Gammelsetra, Nysetra, Flysetra og Storvollsetra er blant de artsrikeste seterlokaltetene som er registrert i sentrale fjellstrøk av Sør-Norge. Det er funnet over 200 plantearter i det åpne kulturlandskapet (av totalt ca. 330 arter kjent fra dalen), av disse 28 naturengplanter og 40 seterplanter. Røddlistearten grøvudalsvalmue forekommer i store bestander på elvegrusen. Det er funnet 89 arter av grasmarkssopp, av disse 40 arter beitemarkssopp, hvorav 7 røddlistearter. Gulerle hekker. Gammelsetertjønna er en kransalgesjø. Flere våtmarksfugl hekker.

B21 Grøvudalen, dalsidene

Dalsidene i Grøvudalen er skilt ut som egen lokalitet. Over store områder dominerer overganger mellom høgstaudebjørkeskog og beitepåvirka, kalkrik engbjørkeskog, ellers finnes rasmarker, berg, bekker og rike sig (vegetasjonskartlagt av Hagen 1976a). Mesteparten er påvirket av sauebeiting. Området er meget artsrikt. Røddlistearten grøvudalsvalmue har bestander i flere rasmarker. Særlig rike dellokaliteter er f. eks. rasmarene innafor Storvollen, Grønli/Grønliakardet (bl. a. hengefrytle) og langs Raudbekken og Fegervollsbekken opp fra Fegran.

B22 Grøvudalsflya og Aurhøene m.m.

Fjellparti mellom Grøvudalen og Geitådalen. Små bestander av røddlistearten grøvudalsvalmue. Flere lokaliteter med den sjeldne stivsildra (sør for Geitå ved Kopungen, Storkvølvet, Litj-Aurhøa). Ellers kan nevnes norsk malurt, snøsoleie (Litj-Aurhøa), grannarve, fjellnøkleblom, snømare, fjellkurle, snøarve og dverggyre. Rike dellokaliteter er f. eks. Storkvølvet, Nåsabrona, Kopungen, snøleier i Litj-Aurhøa (med snøsoleie) og Grøvudalsflya langs kanten av Grøvudalen. Meget viktig viltområde (villrein m.m.).

B23 Geitåvatnet

Fjellvatn 1234 meter over havet, høy ledningsevne. I øvre (nordvestre) del med en del flatmyr. Bestander av dvergass-soleie og kransalger i vatnet. Viltlokalitet med hekkende stokkand, havelle, fjæreplytt, myrsnipe, temmincksnipe, rødstilk og lappspurv.

B24 Nonsfjellet, Reppdalen, Lågtangen og Slettjellet

Større fjellområde med rik fjellflora. Bestander av røddlistearten grøvudalsvalmue. Videre bl. a. norsk malurt, dubbestarr, reinrose, rabbetust, blindurt, snømare, fjellnøkleblom og flere

sjeldne rublomarter. Viktigste delområder for rik fjellflora er fjellbrona langs Grøvudalen, Kvitådalsområdet, Reppdalen og østsida av Istjønna. Store mogopbestander under Lundlinebba. Områdene aust for Reppdalen (Lågtangen, Slettfjellet) er tatt med mest pga. forekomster av norsk malurt. Meget viktig viltområde (villrein m.m.). Usikker avgrensing i øst og sør.

B25 Reppdalssetra

Relativt gjengrodd setervoll. Drifta opphørte tidlig i mellomkrigstida, og setra har lenge vært til nedfalls. I etterkrigstida varierende bruk til beite for hingster, okser og bekrer.

Vegetasjonen bærer preg av lavt beitetrykk. Det er mye dødt gress i bunnen og vegetasjonen er dominert av høyvokste gress og urter. Det skjer forbusking og skogen er på frammarsj.

Vegetasjonen kan karakteriseres som engkvein/gulakseng, med innslag av dunhavre-eng. Det ble funnet 84 plantearter, av disse 14 naturengplanter og 15 seterplanter. Interessante arter var bakkesøte (få ind.), gulmjelt, marinøkkel (1 ind.), norsk malurt og snøsøte (få ind.).

B26 Gammelsetra i Lindalen

Vegetasjonen er dominert av tørr, frisk og fuktig beitemark omkranset av bjørkeskog. Mye sauesvingeleng. Utenfor gjerdet er beitetrykket godt og grasmarkene er interessante og artsrike. Turistforeninga slipper av og til sauene innenfor gjerdet for å hindre gjengroing. Det er funnet 69 plantearter, av disse 19 naturengplanter og 10 seterplanter. Særlig er det grunn til å framheve en stor bestand av bakkesøte, og forekomst av marinøkkel, fjellmarinøkkel og snøsøte. Videre finnes bergskrinneblom, bakkestjerne, bergveronika, dvergjamne, flekkmure, småengkall og sumpmaure. Det er funnet 13 beitemarkssopp, bl. a. lutvokssopp (*Hygrocybe nitrata*) og mørkskjellet vokssopp (*Hygrocybe turunda*)(DC).

B27 Lindalsvassdraget

Vassdraget er sterkt preget av eskere og dødisgroper som skaper stor variasjon i vannflatene. Det er mange halvveis avsnørte loner og bukter, noe høgstarrsump. Det er videre mange dødisgroper med varierende vannstand eller fuktighetsforhold. Mange av dem har en dam i bunnen om våren som tørker ut om sommeren, med arter som f. eks. vassreverumpe, evjesoleie m.m. Det er også en del myr. Vassdraget har funksjon som hekke- og trekkområde for vannfugl (andefugl, lom, vadere).

B28 Svarthaugen

Langs kanten mot Lindalen i rundt 1100 meters høyde er det flere lokaliteter av norsk malurt. Lokaliteten betraktes som rik fjellvegetasjon, selv om innslaget av kalkkrevende arter er relativt lavt. Viktig viltområde (villreinbukker m.m.).

Gradering av verdi

Tabell 4. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

BIOLOGISK MANGFOLD		GRADERING	HOVEDKRITERIUM				STØTTEKRITERIUM		
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H03	H05	H06	S03	S04	S05
B1	Nisjasetra	R			x	x			
B2	Nord for Svorundøya	R			x				
B3	Snøgutut/Åmotan	N	x	x	x		x	x	
B4	Svisdal og Svøu	N			x	x			
B5	Jenstad	R			x	x			
B6	Lundlia	L			x	x			
B7	Hafsåsen	R			x	x			
B8	Røymoen	R			x	x			
B9	Hafsåsmyra	R			x	x			
B10	Vangan	R			x	x			
B11	Tøftvangen og Gjerdvangen	R			x	x			
B12	Ståren (Falkmyra)	R			x	x			
B13	Midtre Grødalen	R			x				
B14	Langtjønna, Skirådalen	R			x				
B15	Hælfjellet	R	x		x				
B16	Mardølhø-Kollifjellet	R	x		x				
B17	Blåhø og Råstu	N	x		x				
B18	Geitådalen, dalbunnen	R	x		x				
B19	Geitådalen, sørvendte dalsider	R			x				
B20	Grøvdalen, dalbunnen	N		x	x	x	x	x	x
B21	Grøvdalen, dalsidene	N		x	x		x		x
B22	Grøvdalsfya og Aurbøene	N	x		x				
B23	Geitåvatnet	R			x				
B24	Nonsfjellet, Reppdalen, Lågtangen og Slettfjellet	N	x		x				
B25	Reppdalssetra	R			x	x			
B26	Gammelsetra i Lindalen	R			x	x			
B27	Lindalsvassdraget	R		x	x			x	
B28	Svarthaugen	R			x				

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER

- H01** Urørthet
H03 Variasjon og mangfold
H05 Sjeldenhet, egenverdi
H06 Sårbarhet

STØTTEKRITERIER

- S03** Forsknings- og pedagogisk verdi
S04 Biologisk funksjon
S05 Arealstørrelse

Referert og aktuell litteratur

Kart

Dahl, O., 1894: *Rids angivende den kontinentale arktiske floras udbredelse i det indre af Nordmøre med tilstødende dele af Orkedals og N. Gudbrandsdals fogderier efter undersøgelser i 1890, 1892 og 1893*. Maalestokk 1:200 000. Kart.

Dahl E., Elven R., Moen A. & Skogen A. 1986. *Vegetasjonsregionkart over Norge 1:1500000*. Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. & Miljøvernnavd., 1999: *Område som er med i ei nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal, biologiske registreringar i kulturlandskapet. Temakart 1:250 000*. Statens kartverk, Møre og Romsdal.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga. 1998: *Naturgeografiske regionar i Møre og Romsdal (kart)*. Statens kartverk, Møre og Romsdal 1998.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 2000: *Utskrift fra Naturbasen for Sunndal kommune*. Kart.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 2000: *Utskrift fra Viltbasen for Sunndal kommune*. Kart.

Hagen, M. E., 1976: *Vegetasjonskart 1:20 000 Grøvdalen, Sunndal*. Vedlegg til hovedfagsoppgave Universitetet i Trondheim. Trykt i målestokk 1:50 000 I: Sæther, B., S. Bretten, M. Hagen, H. Taagvold & L. E. Vold, 1981: Flora og vegetasjon i Drivas nedbørfelt, Møre og Romsdal, Oppland og Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 4. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1981-6.

Reitan, O., Bjørn, R., Gravem, A. & Kjos-Hanssen, O., 1982: *Drivavassdraget. Viltområdekart 1:250 000*. Direktoratet for vilt og ferksvannsfiske, reguleringsundersøkelsene. Vedlegg til Rapport nr. 3-1982.

Sæther, B., 1981: *Naturtypekart for Drivas nedbørfelt, Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal og Oppland. Målestokk 1:250 000*. Vedlegg til Sæther, B., S. Bretten, M. Hagen, H. Taagvold & L. E. Vold: Flora og vegetasjon i Drivas nedbørfelt, Møre og Romsdal, Oppland og Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 4. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1981-6.

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94*. Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S., 1994: *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernnavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125 s.

Aksjon varig vern av Grøvu, 1983: *Grøvuvassdraget - natur og kultur*. Sunndalsøra. 144 s.

Bevanger, K. & Jordal, J. B. 1981: *Fuglefaunaen i Drivas nedbørfelt, Oppland, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag fylker*. DKNVS Mus. Rapport Zool. Ser. 1981-7. 145 s.

Bjørndalen, J. E. & Brandrud, T. E. 1989: *Landsplan for verneverdige kalkfuruskoger og beslektede skogstyper i Norge. III. Lokaliteter på Vestlandet*. Direktoratet for naturforvaltning, rapport.

Bretten, S., Gjershaug, J. O., Gjærevoll, O., Haugland, K., Sande, J., Skogland, T., Sollid, J. L., Stabell, E., Stenvik, L. F. & Sørbel, L., 1994: *Dovreffell*. Grøndahl Dreyer forlag, Oslo. 177 s.

Brevik, Ø., 1996: *Diversitet og vegetasjon (skog, myr, snøleier) i fjellområdet Grødalen, Møre og Romsdal*. Cand. scient. oppgave Botanisk institutt NTNU, Trondheim. Upubl.

Dahl, O., 1892: *Nye bidrag til kundskaben om vegetationen i Trollheimen og fjellpartiet mellom Sundalen og Lesje*. Christiania Vidensk. Selsk. Forh. 19:1-33.

Dahl, O., 1893: *Botaniske undersøkelser i Romsdals amt med tilstødende fjelltrakter, 1893*. Christiania Vidensk. Selsk. Forh. 1893 No. 21:1-32.

- Einvik, K., 1982: *Fiskeriundersøkelser i 10 års vernede vassdrag. Sluttrapport*. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Rapport 206 s.
- Elven, R., Fremstad, E., Hegre, H., Nilsen, L. & Solstad, H., 1996: *Botaniske verdier i Dovrefjell-området*. NTNU Vitenskapsmuseet. Rapport botanisk serie 1996-3. 151 s.
- Frafjord, K., 1988: *Betraktninger omkring fjellrevbestanden i Sør-Norge i perioden 1981-1985*. Fauna 41:35-39.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1997: *Utskrift fra Naturbasen for Sunndal kommune*. Lokalitetsbeskrivelser.
- Gjærevoll, O., 1952: *Trøndelagsavdelingen, ekskursjoner i 1951, hovedekskursjon til Gjøra i Sunndalen*. Blyttia 10:18-19.
- Gjærevoll, O., 1958: *Norsk malurt*. Trondhjems Turistforenings Årbok 1958:31-37.
- Gjærevoll, O., 1974: *Trøndelagsavdelingen: ekskursjoner i 1973, ekskursjon til Grøvuområdet i Sunndalen 18.-19.8.1973*. Blyttia 32:60.
- Gjærevoll, O., 1990: *Alpine plants*. Berg, R. et al. (eds.): Maps of distribution of Norwegian vascular plants. Vol. II. Tapir, Trondheim. 126 s. + 37 pl.
- Gjærevoll, O. & Sørensen, N. A., 1954: *Plantegeografiske problemer i Oppdalsfjellene*. Blyttia 12:117-152.
- Gaarder, G. & Jordal, J. B., 2001: *Rødlistearter i Møre og Romsdal 2001. Planter, moser, kransalger, sopp, lav og sommerfugler*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 1-2001. 88 ss.
- Hagen, M. E., 1976a: *Flora og vegetasjon i Grøvuområdet på Nordmøre*. Hovedfagsoppgave i systematisk botanikk til matematisk-naturvitenskapelig embedseksamen ved Universitetet i Trondheim, høstsemesteret 1976. 188 s. + vegetasjonskart. Unpubl.
- Hagen, M. E., 1976b: *Botaniske undersøkelser i Grøvu-området i Sunndal kommune, Møre og Romsdal*. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1976-5. 57 s.
- Holten, J. I., 1979: *Botaniske undersøkelser i Øvre Sunndalen, Grødalen, Lindalen og nærliggende fjellstrøk*. *Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag*. Delrapport 1. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1979-7.32 s.
- Holten, J. I., 1986: *Autecological and phytogeographical investigations along a coast-inland transect at Nordmøre, central Norway*. Dr. philos. thesis in botany. 349 pp. + 69 pls. Unpubl.
- Holten, J. I. & Wilman, B., 1996: *Habitat and associated species richness along altitudinal and slope gradients in Grødalen, Western Central Norway*. pp. 11-18 In: Hill, M. O. (ed.): Effects of rapid climatic change on plant biodiversity in boreal and montane ecosystems. Institute of terrestrial ecology, UK natural environment research council. Report to CEC DG XII. ITE Project T07069u5. Environment 1991-1994. Contract No. EV5V-CT92-0090. Final report.
- Høiland, K., 1990: *Utsatte fjellplanter i Sør-Norge*. NINA Utredning 014: 1-29.
- Iversen m.fl. 1994: *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap!* Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget for registrering av verdifulle kulturlandskap. 117 s.
- Jensen, J. W., 1977: *En hydrografisk og ferskvannsbilologisk undersøkelse i Grøvuassdraget 1974/75*. DKNVS, Museet. Rapport. Zool. Serie, 1977-1. 24 s.
- Jordal, J. B., 1993: *Soppfloraen i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 2 1993. 189 s.
- Jordal, J. B., 2000: *Biologiske undersøkingar i fjellgardane og seterdalane i Grøvuassdraget, Sunndal kommune*. Statusrapport for kulturlandskapet. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavdelinga, rapport nr. 3-2000. 84 s.

- Jordal, J. B., under arbeid: *Undersøkelser av biologisk mangfold i Sunndal kommune*. Sunndal kommune, rapport.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1995: *Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1994. Beitemarkssopp og planter i naturenger og naturbeitemarker*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport 2-1995. 95 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1997: *Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1995-1996*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 97. 178 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1998: *Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1997-98*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 2 - 98. 117 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1999: *Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal 1992-98*. Samlerapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 99: 278 s. + kart.
- Jordal, J. B., Gjershaug, J. I. & Holen, A. I. 1974: *Faunaundersøkelser m.m. i Grøvuområdet 1974*. Rapport nr. 1. Rapport til Miljøverndepartementet under Prosjekt Landsplan for verneverdige områder/fore-komster. 33 s. + kart og 19 s. bilder.
- Jordal, J. B., Gjershaug, J. I. & Holen, A. I. 1975: *Faunaundersøkelser m.m. i Grøvuområdet 1975*. Rapport nr. 2. Rapport til Miljøverndepartementet under Prosjekt Landsplan for verneverdige områder/fore-komster. 32 s. + bilder.
- Jordhøy, P., Strand, O. & Landa, A., 1997: *Villreinen i Dovre-Rondane*. NINA Oppdragsmelding 493. 26 s. + figurer og kart.
- Knaben, G., 1959: *On the evolution of the radicum-group of the scapiflora Papavers as studied in 70 and 56 chromosome species. Part A. Cytotaxonomical aspects*. Opera Botanica 2(3):1-74.
- Korsen, I. & Gjøvik, J. A., 1977: *Undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Årsrapport 1977. Drivavassdraget, Todalsvassdraget*. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Fiskerikonsulentene i Midt-Norge. 114 s.
- Kvam, T., Overskaug, K. & Sørensen, O. J., 1984: *Jerven (Gulo gulo L.) i Norge. Utbredelse og bestand 1978-1983*. Viltrapport 32. 76 s. + kart.
- Linnell, J.D.C., Strand, O., Loison, A., Solberg, E.J. & Jordhøy, P., 1999: *Har fjellreven en framtid i Norge? Statusrapport og forslag til forvaltningsplan*. NINA Oppdragsmelding 575: 1-37.
- Megaard, T., 1996: *Plantediversitet langs høyde- og berggrunnsgradienter i fjellområdet Grødalen, Møre og Romsdal*. Cand. scient. oppgave Botanisk institutt NTNU, Trondheim. Upubl.
- Megaard, T., 1997: *Botaniske oppdagelser i Grødalen hundre år etter*. Kristiansund og Nordmøre Turistforening, årbok 1997:52-57.
- Moen, A., 1998: *Vegetasjon. Nasjonalatlas for Norge*. Statens kartverk, Hønefoss. 199 s.
- Mogstad, L., 1964: *Oversyn over fjellbeite i Møre og Romsdal*. Norske fjellbeite bind X. Det kgl. selskap for Norges vel. 202 s.
- Myklebost, H. E., 1996: *En populasjonsøkologisk undersøkelse av Pedicularis oederi L. (gullmyrklegg) i Grødalen, Møre og Romsdal*. Hovedfagsoppgåve Botanisk institutt NTNU, Trondheim. 83 s. Upubl.
- Mølmen, Ø., 1978: *Villreinen i Snøhettafeltet*. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, Viltforskningen. Stens. rapp. 497 s.
- Møre og Romsdal Landbruksselskap & Sunndal vilt- og fiskelag, 1964: *Sunndal kommune*. Rapport, 45 s.

- Nordhagen, R., 1929: *Bredemte sjøer i Sunndalsfjellene. Kvartærgeologiske og botaniske iakttagelser*. Norsk geogr. tidsskr. 2:281-356.
- Nordhagen, R., 1932: *Studien über die skandinavischen Rassen des Papaver radicum Rottb., sowie einige mit denselben verwechselte neue Arten*. Bergens Mus. Årb. 1931 Naturv. rekke 2. 50 s.
- Nordhagen, R., 1938: *Sunndalsfjellenes hemmeligheter*. Kristiansund turistforenings 50-års jubileumsberetning: 66-121.
- Nordhagen, R., 1952: *Bidrag til Norges flora. II. Om nyere funn av Euphrasia lapponica Th. Fr. fil. i Norge*. Blyttia 10:29-50.
- Nordhagen, R., 1978: *Sunndalsfjellenes interessante flora*. Kristiansund og Nordmøre Turistforenings Årbok 1978:40-57.
- Nordisk ministerråd, 1984: *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 274 s. + vedlegg.
- Nøst, T., 1981: *Ferskvannsbiologiske og hydrografiske undersøkelser i Drivavassdraget 1979-1980*. DKNVS, Museet. Rapport. Zool. Serie, 1981-10. 77 s.
- Rekdal, Y., 1980: *Vegetasjon og produksjon på fjellbeite i Grøvdalen*. Hovedoppgåve ved Norges Landbrukshøgskule. 120 s. + vedlegg og vegetasjonskart.
- Skogland, T., 1986: *Betydningen av naturinngrep for villreinen i Snøhetta*. Hognareinen nr 1-86: 52-57.
- Skogland, T., 1987: *Utvikling og produksjon hos villrein i Snøhattastammen*. Villreinen 3:87-89,29.
- Skogland, T., 1991: *Klarer vi å bevare en sør-norsk jervestamme?* Villreinen 1991:34-36.
- Skogland, T., 1994: *Villreinen. Fra urinnvåner til miljøbarometer*. Teknologisk forlag. 143 s.
- Solberg, B. Ø., 1996: *En populasjonsøkologisk undersøkelse av Pedicularis lapponica L. (bleikmyrklegg) i Grødalen, Møre og Romsdal*. Hovedfagsoppgåve Botanisk institutt NTNU, Trondheim. 83 s. Upubl.
- Solstad, H., Elven, R. & Stabbetorp, O., 1997: *Habitatvalg og demografi hos de sørnorske fjellvalmuene (Papaver radicum)*. NTNU Vitenskapsmuseet, Rapport botanisk serie 1997-1:67-87.
- Sæther, B., Bretten, S., Hagen, M., Taagvold, H. & Vold, L. E. 1981: *Flora og vegetasjon i Drivas nedbørfelt, Møre og Romsdal, Oppland og Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 4*. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1981-6. 127 s. + vedlegg.
- Sørensen, O. J., Bjøru, R., Maartmann, E., Kjos-Hanssen, O., 1979: *Viltbiotoper og bruksinteresser i de 10-års vernede vassdrag. Foreløpig rapport. Del 1 og 2*. Direktoratet for vilt og ferskvannsfiske, reguleringsundersøkelsene. Rapport 2-1979. 114 s. + bilag.

4.0 LANDSKAPSBILDE

4.1. Driva (Grøvu)

Grøvu berører to landskapsregioner. Nedre del, som utgjør strekningen fra Åmotan til samløpet med Driva, ligger innenfor «Dal- og fjellbygdene i Trøndelag». Grøvu ligger i en del av denne regionen som er gjennomsett av store foldings- og forkastningsstrukturer, noe som gir opphav til trange og krokete dalløp. De høyereliggende deler av nedbørfeltet ligger innenfor regionen «Høgfjellet i Sør-Norge», et landskap med stort relieff der prosessene fremdeles er svært aktive (NIJOS 1993).

”Landskapet er prega av juv, fossar, mektige grusterrasser og merkelege agnordalar. Særleg Åmotan (Jenstadjuvet) er imponerande med sine mektige fossar og stupbratte juv. Her møtes Lindøla frå aust, Reppa med Skiråa frå sør, Grøvudalselva med Geitåa frå sørvest og Svøu frå vest i eit juvlandskap som ein snautt finn maken til. Alle desse vassdraga er foreslått verna i Verneplan III nettopp ut i frå den storslåtte landskapstypen.” (NOU 1986:13)

Høyfjellet innenfor nedbørfeltet danner et relativt rolig og avrundet platå i høydelaget mellom 1500 og 1700 m o.h. Enkelte markerte topper strekker seg likevel opp i nærmere 2000 m o.h. (Storskrynten 1985 m o.h.). Formene er mindre kvasse enn i Trollheimen nord for Sunndalen og i Romsdalstindene lengre vest hvor botn- og tindetopografien er mer utviklet. Breinnslaget er moderat, men setter likevel et preg på nedbørfeltets indre partier.

Lindalen, Grøvudalen, Grødalen og midtre deler av Geitådalen er vide, åpne og tydelig U-formede dalfører, hengende til hoveddalføret. Elva her renner rolig, stedvis meandrerende og utgjør et sentralt element i landskapet. Elva er stort sett godt synlig, og framhever de karakteristiske avsetningsformene som finnes i disse dalførene. Kulturinnslaget er tydelig. Skirådalen, Reppdalen og dels Geitådalen er skarpere skåret, vanskeligere tilgjengelige og i mindre grad kulturpåvirket. Seterdrift har likevel funnet sted også i disse dalførene.

En lang brukshistorie med jakt, fangst og tradisjonell seterdrift har satt sine spor innenfor hele nedbørfeltet. Steinalderboplasser, gravminner, bågasteller, dyregraver, hustuffer, seterbygninger og stedvis et trebart, og tydelig beitepåvirket kulturlandskap er synlige dokumenter på tidligere og eksisterende bruk. Nedbørfeltet sett under ett har vært et av de viktigste seter- og beiteområdene på Nordmøre. Flere setre står i dag til nedfalls eller er restaurert/endrer og tatt i bruk som fritidsboliger. På Veggasæter (Lindalen) og Gammelsætra (Grøvudalen) er det likevel aktiv setring fremdeles. Gruvedrift i Grøvudalen (kleberstein) over en lang tidsepoke og malmdrift etter krom og kopper ved Litj-Glupen i midten av 1800-tallet er mer spesielle minner med mindre synlige spor, men som likevel utgjør en spennende del av hele vassdragets historie.

4.2. Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

L1 Åmotan

”Et helt unikt område er Åmotan, hvor 4 av sideelvene fra sør, Lindøla, Reppa/Skiråa, Grøvu og Grøvdøla møtes i et vakkert utformet juv. Området representerer et sjeldent aktivt elvesystem med aktiv forvitring, transport og erosjon” (Nordisk Ministerråd 1990).

L2 Grøvudalen

Lokaliteten utgjør den vegetasjonsåpne og mest kulturpåvirkede strekningen av Grøvudalen med Gammelsætra og Flysætra som særlige blikkfang og sentrum for aktiv setring ennå i dag. Dalføret er slakt hellende, og elva er svært godt synlig og delvis meanderende over strekningen. De kvartære avsetningene framstår godt synlig i det trebare, nedbeitete området og utgjør et pedagogisk og opplevelsesmessig potensiale. Historien forteller om fast bosetting i området fra tidlig på 1600-tallet, men sporene er lite synlige. Seterbruket ble for alvor tatt opp i slutten av 1700-tallet, og tradisjonen har karakterisert blant annet Grøvudalen helt inn i vår tid. Drifta på Gammelsætra i dag er samtidig et tilbud til alle om å være med under sesongen og lære.

Gradering av verdi

Tabell 5. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

LANDSKAPSBILDE		GRAD- ERING	HOVEDKRITERIUM				STØTTEKRITERIUM			
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H03	H06	H07	H08	S06	S07	S08	S09
L1	Åmotan	N	x		x	x				
L2	Grøvudalen	N	x		x	x				

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER

H03 Variasjon og mangfold
H06 Sårbarhet
H07 Helhet
H08 Inntrykksstyrke

STØTTEKRITERIER

S06 Urørthet
S07 Sjeldenhet eller særpreget
S08 Typiskhet
S09 Historisk dokument

Referert og aktuell litteratur

Kart

Trollheimen - Sunndalsfjella - Oppdal. Kvartærgeologisk kart 1:100.000. Geografisk institutt. Universitetet i Oslo.

Follestad, B. A., E. Larsen, O. Longva, E. Anda, E. Sønstegaard, A. Reite & A. R. Aa 1994. *Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse.* Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94.* Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Asheim, V. 1993. *Håndbok i landskapskartlegging.* Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 29s.

Beyer, I & J. B. Jordal 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.
- Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.
- Faugli, P. E. & J. Gjessing 1983. *Naturfaglige verdier i midlertidig vernede vassdrag*. Det nasjonale kontaktutvalg for vassdragsreguleringer. Rapport nr. 3. 79s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2001. *Utskrift fra Naturbasen for Sunndal kommune*.
- Gammersvik Å. 1982. *Kulturminne i Drivavassdraget*. Riksantikvaren. 258s.
- Gravem T. H. (red.) 1983. *Grøvvassdraget. Natur og kultur. Aksjon varig vern av Grøvu*. 144s
- Møre og Romsdal fylkeskommune 2001. *Utskrift fra SEFRAK-registeret*
- NIJOS 1998. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser* Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.
- Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.
- Nordisk ministerråd 1990. *Nordiske vassdrag –vern og inngrep*. Miljørapport 1990:11. 144s.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Verneplan for vassdrag III*. NOU 1983:41. Universitetsforlaget. 192s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Naturfaglige verdier og vassdragsvern*. NOU 1983:42. Universitetsforlaget. 376s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Kulturminner og vassdragsvern*. NOU 1983:43. Universitetsforlaget. 381s.
- Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.
- Sollid J. L. 1975. *Kvartærgeologiske/geomorfologiske registreringer og verne vurderinger i Hafsåsområdet (Grødalen, Reppdalen, Lindalen og Dindalen) i Møre og Romsdal dels i Sør-Trøndelag*. 10s + vedlegg (Upubl. Rapp. til Miljøverndep.).
- Sollid, J. L. (red.) 1983. *Geomorfologiske og kvartærgeologiske registreringer med vurdering av verneverdier i 15 tiårsvernede vassdrag i Nord- og Midt-Norge. 14 plansjer*. Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Rapport 55-1983. 200s.
- Sollid, J. L. & L. Sørbel 1981. *Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge*. Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.
- Stenvik, L. F. 1982. *Arkeologiske kulturminner i Drivavassdraget, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag*. DKNVS Muséet. Rapport, arkeologisk serie 1982:4. 138s. Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.
- St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Miljøverndepartementet. 131s.

5.0 FRILUFTSLIV

5.1 *Driva (Grøvu)*

Nedbørfeltet er del av et stort, sammenhengende natur- og friluftslivsområde av nasjonal verdi (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2001). Øvre deler av vassdraget er samtidig del av et fylkets største villmarkspregede områder, dvs. områder minst 5 km fra tyngre tekniske inngrep som veg, høyspentlinje, reguleringsmagasin o.l. (Møre og Romsdal fylkeskommune 2000). Disse egenskapene kombinert med et høyt tilretteleggingsnivå i form av merkede stier, skilting og turisthytter åpne for allmennheten, gjør området særdeles godt egnet for tradisjonelt friluftsliv.

Loennechenbua, Grøvudalshytta, Vangshaugen og Gammelsetra er turisthytter innenfor nedbørsfeltet. Vangshaugen ligger ved veg, er betjent i sommersesongen og selvbetjent resten av året, de øvrige ligger veiløst og er selvbetjente hele året. Et nasjonalt sti- og løypenett (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2001) innenfor nedbørfeltet leder ferdselen gjennom et vidt spenn av natur- og kulturopplevelser av høy kvalitet. Både naturfaglig og kulturfaglig er vassdraget klassifisert som verdifullt. Dramatiske naturscener, tydelig eksponerte løsmasseavsetninger, en spennende og rik flora, tilholdssted og viktig kalvingsområde for rein (Snøhetta-stammen), muligheter til å oppleve moskus, aktiv setring og tydelige spor etter tidligere utmarksbruk er del av opplevelsespotensialet innenfor nedbørfeltet.

Sunnal Vilt- og Fiskelag forvalter det meste av småviltjakta og fisket innenfor nedbørfeltet. I sørvest berører imidlertid nedbørfeltet statsallmenningen, og rettighetene i Lindalen inngår heller ikke i Sunndal Vilt- og Fiskelag sitt fellesområde. Samtlige rettighetshavere har likevel gått sammen i ett felleskort som omfatter store deler av Dovrefjell. Storviltjakta og fisket etter sjøaure nedenfor Åmotan er forbeholdt grunneierne og i liten grad tilrettelagt for utenbygds interesserte. Reinsjakta er imidlertid prioritert Sunndalsjegere generelt.

Bruken av området er stor sommer og vinter. Både lokale, tilreisende fra regionen og landet forøvrig benytter området til jakt, fiske, ski- og fotturer. Den mye omtalte interessen for padling og fiske etter anadrom fisk foregår i hovedelva Driva, og er i liten grad representert i sidevassdraget Grøvu.

5.2. *Utvalgte lokaliteter*

Lokalitetsbeskrivelser

F1 Dovrefjell - Torbudalen

Del av et stort sammenhengende fjellområde, tilrettelagt for flerdagsturer med flere turisthytter og godt merket sti- og løypenett. Rikt plante- og dyreliv samt et stort opplevelsespotensiale knyttet til aktive og tidligere aktive geologiske prosesser, dramatiske landskapselementer og en lang og spennende brukshistorie fra steinalder og fram til i dag. Aktiv setring i Grøvudalen og i Lindalen.

F2 Vangshaugen

Turisthytte med 40 sengeplasser eid av Kristiansund og Nordmøre turistforening (KNT). Hytta er betjent gjennom sommersesongen, og selvbetjent resten av året.

F3 Grøvudalshytta

Selvbetjent turisthytte med 20 sengeplasser eid av Kristiansund og Nordmøre turistforening (KNT).

F4 Loennechenbua

Selvbetjent turisthytte med 4 sengeplasser eid av Kristiansund og Nordmøre turistforening (KNT).

F5 Gammelsetra

Turisthytte med 16 sengeplasser eid av Kristiansund og Nordmøre turistforening (KNT). Hytta er selvbetjent hele året.

F6 Grøvu nedenfor Åmotan

Strekningen er laks- og sjøaureførende. Det er ikke tilrettelagt med kortsalg, men elvestrekningen har et stort potensiale som friluftslivslokaltet for flere enn de som bruker elva over strekningen i dag.

Gradering av verdi

Tabell 6. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

FRILUFTSLIV		GRADERING	HOVEDKRITERIUM				STØTTEKRITER.	
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H09	H10	H11	S10	S11
F1	Dovrefjell - Torbudalen	N	x	x	x		x	
F2	Vangshaugen	N			x			
F3	Grøvudalshytta	N			x			
F4	Loennechenbua	N			x			
F5	Gammelsætra	N			x			
F6	Grøvu nedenfor Åmotan	L			x			

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER

H01 Urørthet
H09 Opplevelse
H10 Egnethet
H11 Dagens bruk

STØTTEKRITERIER

S10 Tilgjengelighet
S11 Natur- eller kulturkvaliteter

Referert og aktuell litteratur

Kart

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94*. Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.

Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.

Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.

Faugli, P. E. & J. Gjessing 1983. *Naturfaglige verdier i midlertidig vernede vassdrag*. Det nasjonale kontaktutvalg for vassdragsreguleringer. Rapport nr. 3. 79s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2001. *Utskrift fra Naturbasen for Sunndal kommune*.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1997*. Rapport nr. 1 - 1998. 255s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1997. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1996*. Rapport nr. 1 - 1997. 233s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Spørreundersøkelse blant jegere i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 8 - 1990. 19s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Fylkesveterinæren for Møre og Romsdal 1993. *Helsestatus i lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport nr. 8 - 1993. 20s.

Gammersvik Å. 1982. *Kulturminne i Drivavassdraget*. Riksantikvaren. 258s.

Gravem T. H. (red.) 1983. *Grøvvassdraget. Natur og kultur*. Aksjon varig vern av Grøvu. 144s

Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.

Nordisk ministerråd 1990. *Nordiske vassdrag –vern og inngrep*. Miljørapport 1990:11. 144s.

Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.

Norges offentlige utredninger 1983. *Verneplan for vassdrag III*. NOU 1983:41. Universitetsforlaget. 192s.

Norges offentlige utredninger 1983. *Vilt og ferskvannsfisk og vassdragsvern*. NOU 1983:44. Universitetsforlaget. 328s.

Norges offentlige utredninger 1983. *Friluftsliv og vassdragsvern*. NOU 1983:45. Universitetsforlaget. 271s.

Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.

Stenvik, L. F. 1982. *Arkeologiske kulturminner i Drivavassdraget, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag*. DKNVS Muséet. Rapport, arkeologisk serie 1982:4. 138s.

St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Miljøverndepartementet. 131s.

6.0 KULTURMINNER

6.1 Driva (Grøvu)

«Kulturminnebestanden i Drivavassdraget (i sin helhet) er meget mangfoldig og inneholder et stort og variert kunnskapspotensiale både av regional og landsomfattende betydning. ... Steinalderboplassene, de få samiske minnene, dyregravene, klebersteinsbruddene (Grøvudalen), tuftene, ferdselsvegene og det særegne gravfeltet på Vang i Oppdal, er forninner som er viktige i mange sammenhenger, både vitenskapelig og mer allment. Det samme gjelder de mange bevarte bygningsmiljøene på gårder og setre hvor forskjellige kulturområder og sosiale lag er usedvanlig rikt representert over en periode på 200 år.....En stor del av de registrerte kulturminnene er nært knyttet til elver og vann,» NOU 1983:43.

Karakteristikken ovenfor kan gjøres gjeldende også for Grovuvassdraget isolert, med unntak av det særpregete gravfeltet på Vang og samiske minner. Det er registrert flere steinalderboplasser innenfor Grøvuvassdraget, og utmarksminnene i form av setre og setertufter, bågåstiller, dyregraver, skydd/heller og klebersteinsbrudd forteller om en aktiv og vedvarende bruk av disse fjellområdene.

Et stort antall bågåstiller stammer fra en periode med bruk av pil og bue, mens en del av skyddene i fjellet sannsynligvis er fra skytevåpnenes tid, antakelig etter middelalder. Klebersteinsbruddet i Grøvudalen har trolig representert en betydelig interesse helt fra forhistorisk tid og inn i vår egen. Denne industrien skaffet materialer for gryter og bygningsmaterialer i tidlig periode, mens det har vært behovet for peisdeler i nyere tid som antakelig har opprettholdt drifta. (Gammersvik 1982).

Også malmdrift etter krom har forekommet i første halvdel av 1800-tallet. Arbeiderene var stasjonert i Grøvudalen innenfor Røymobekken. Selve drifta foregikk i Litj-Glupen. På det meste i 1845 var det 25 mann i arbeid med malmen som ble fraktet ned til Sunndalsøra for videresalg. (Aksjon varig vern av Grøvu, redaksjonell artikkel 1983).

Det er flere gamle, velholdte gårdsanlegg i Grøvuvassdraget. Jenstad, Lundli, Sveen, Svisdal, Hafsås, Røymo og Grøvudalen danner på et vis to grender, Hafsås og Svisdal, der hver hadde egen skole og et indre samarbeid. Gårdsbruka er tildels gamle, men noen er ryddet på 1700-tallet. Alle gårdene er manglebølte, og har hatt utskifting i tida etter 1860. Setrene ligger i Lindalen, Reppdalen, Grøvudalen og Geitådalen. (Gammersvik 1982).

6.2. Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

K1 Gunnasobua, Grøvudalen

SEFRAK 1563-001-327, 328, 329 (Gunnasobua), 387, 388, 389 (Dyregraver). Bygningene er i ruin. Dyregravene er forholdsvis tydelige. Usikker datering.

K2 Ruin, Litjgrøvu

SEFRAK 1563-001-383, 384, 385, 386. Usikker datering

K3 Storvollsætra

SEFRAK 1563-001-324,325. Seterbu og fjøs. Usikker datering

K4 Ruin, Haugalykkja

SEFRAK 1563-001-381, 382. Ruin av hus. Usikker datering

K5 Gammelsætra, Grøvdalen

SEFRAK 1563-001-314, 315, 316, 317, 318. To seterbuer med fjøs (Heimer og Inner Gammelsætra) samt ei bu (Bøndenenes hus) som er restaurert og brukes som fritidsbolig i dag. Bygningene er i god stand, og benyttes i setring også i dag. Usikker datering.

K6 Flysætra

SEFRAK 1563-001-320, 321, 322, 323. To seterbuer med fjøs. Bygningene er i varierende stand, dels i forfall. Usikker datering.

K7 Ruin, Hagasætra

SEFRAK 1563-001-298, 299. Ruin av seterbygninger. Usikker datering.

K8 Ruin, Nysætra

SEFRAK 1563-001-377, 378. Ruin av seterbygninger. Usikker datering.

K9 Kåsa, Grøvdalen

SEFRAK 1563-001-310, 311, 312, 313. Seterbygninger, delvis i ruin og framskredent forfall. Usikker datering.

K10 Styggmarka, Grøvdalen

SEFRAK 1563-001-307, 308, 309, 310, 379. Ruin av bu, fjøs, løe. samt ei smie litt sønnafor. Usikker datering.)

K11 Myrasæter, Grøvdalen

SEFRAK 1563-001-300, 301, 302, 303, 304, 305, 306 Seterbygninger i brukbar stand, enkelte i tydelig forfall. Usikker datering

K12 Hallen, Grøvdalen

SEFRAK 1563-001-391, 392, 393, 402, 403. Seterbygninger. Bu og eldhus i brukbar stand og fjøs i forfall øst for elva. Ruiner vest for elva. Usikker datering

K13 Nosa, Grøvdalen

SEFRAK 1563-001-404, 405, 406, 407, 408. Seterbygninger, stort sett i ruin. Usikker datering

K14 Litj-Glupen, Geitådalen

SEFRAK 1563-001-409, 410, 411. Rester av to steinbuer og ei tømra bu i god stand. Usikker datering, men antakelig fra begynnelsen av 1800-tallet.

K15 Falesætra, Løykjasætra, Geitådalen

SEFRAK 1563-001-018, 019, 020, 021, 022, 023, 024. Seterbygninger fra begynnelsen av 1800-tallet. Bygningene er delvis i ruin, men enkelte er restaurerte og brukes som fritidsboliger.

K16 Holbekksætra, Geitådalen

SEFRAK 1563-001-025, 026. Seterbu og fjøs fra begynnelsen av 1800-tallet. Fjøset er til nedfalls.

K17 Hafsåssætra, Geitådalen

SEFRAK 1563-001-027, 028, 029 Seterbu, fjøs og høyløe fra begynnelsen av 1800-tallet i brukbar stand.

K18 Leirgrovin

SEFRAK 1563-001-031, 032, 033, 034, 035, 036, 037. Seterbu, fjøs, smalahus, smie, eldhus, basstu fra midten av 1800-tallet. Stua er i brukbar stand, de øvrige i forfall/ruin.

K19 Alfheim, Gammelsætra, Bjørbekksætra

SEFRAK 1563-001-483, 484 (Alfheim), 488, 489, 490, 491, 492 (Gammelsætra), 485, 486, 487 (Bjørbekksætra). Alfheim ble bygd på 1870-tallet som jakthytte og var i Lady Arbuthnott sin eie inntil Sunndal museumslag overtok eiendommen. Naust hører til "jaktslottet". Seterbygningene på Bjørbekksætra er i god stand, og brukes også som fritidseiendom. Usikker datering.

Seterhus og fjøs på Gammelsætra er restaurerte og brukes i dag som fritidsboliger. Bygd rundt slutten av 1700-tallet eller begynnelsen av 1800-tallet.

K20 Vangshaugen, Grødalen

SEFRAK 1563-001-044, 045. Opprinnelig bygd som meieri på begynnelsen av 1800-tallet. Flytta fra Gjøra, og brukes i dag som turisthytte.

K21 Larsstuslettet, Gunnarstuslettet, Grødalen

SEFRAK 1563-001-468, 469, 470, 471, 472. Seterbygninger, til dels i ruiner, men noe restaurert. Ei hytte er bygd opp med basis av et tidligere eldhus samt to slåttebuer.

K22 Vangan, Grødalen

SEFRAK 1563-001-473, 474, 475, 476, 477, 478, 479. Seterbuer, fjøs og utløe fra midten av 1800-tallet i brukbar stand.

K23 Hago, Bjørbekk- og Steinarstuslettet

SEFRAK 1563-001-462, 463 (Hago), 464, 465 (Bjørbekkslettet), 464, 465 (Steinarstuslettet). Seterbygninger (slåttebuer, høyløer) i tildels brukbar stand. Usikker datering.

K24 Utløer, Gravem

SEFRAK 1563-001-458, 459, 460, 461. Uthus og høyløer, Gravem til nedfalls.

K25 Hagamyre; Endreøymyra

SEFRAK 1563-001-449, 450, 451. Slåttabu og høyløer, Gravem til nedfalls. Usikker datering

K26 Skardvangen, Gjerdavangen, Tøftvangen

SEFRAK 1563-001-438, 439 (Tøftvangen), 452, 453, 454, 455 (Gjerdavangen), 456, 457 (Skardvangen). Tøftvangen i god stand, forøvrig ikke beskrevet i SEFRAK. Usikker datering

K27 Dalabua, Sandlykkjeslettet, Grødalen

SEFRAK 1563-001-440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447 Slåttabuer og høyløer i brukbar stand. Flere bygd på 1600-tallet.

K28 Nylykja

SEFRAK 1563-001-090, 091, 092, 093. Bolighus, fjøs og to mindre opprinnelig husmannsplasser i relativt god stand. Fjøset er i forfall. Bygningene er i fra begynnelsen av 1900-tallet.

K29 Svisdal, Sveen

SEFRAK (Svisdal, bruk 1 og 2) 1563-001-001, 002, 003, 004, 050, 051, 052, 053, 054, 055, 120 og 123 (kvernhus) 124 (badstu).

SEFRAK (Sveen) 1563-001-043, 044, 045, 046, 047, 048, 049, 121 (kvernhus).

Et stort antall bygninger i god stand. Flere er datert helt tilbake til 1600-tallet, kanskje enda tidligere. Flere er lokalisert til vassdraget, selv om funksjonen delvis er en annen i dag.

K30 Bu, Reppdalen

SEFRAK 1563-001-420. "Edvartbua" blei flytta fra Reppdalssætra, hvor det var stabbur. Usikker datering, men blei flytta på 1950-tallet. I god stand.

K31 Reppdalssætra

SEFRAK 1563-001-421, 422, 423, 424. Ruiner av seterbu, fjøs, løe og eldhus fra 1700-tallet.

K32 Lundlia

SEFRAK 1563-001-075, 076, 077, 078, 079, 080, 081. Stuebygning, fjøs, redskapshus, stabbur, eldhus, sommerfjøs og høyløe hovedsakelig fra 1800-tallet. Dateringen er imidlertid usikker. Begynnende forfall på enkelte bygninger.

K33 Nysætra

SEFRAK 1563-001-412. Ruin av antakelig et sammenbygd fjøs og bu. Datering ukjent.

K34 Gammelsætra

SEFRAK 1563-001-413, 414, 415, 416, 417, 418, 419. Bu, fjøs, fjøs/bu og flere uthus fra 1700-tallet. Enkelte bygninger er i god stand, og bua fungerer som selvbetjeningshytte for turistforeningen.

K35 Landlaupsætra, Meddagsgjellan

SEFRAK 1563-001-069, 070, 071, 072, 073, 074. Seterbygninger fra 1midten av 1800-tallet. Flere av bygningene er i god stand.

K36 Jenstad og Oppistu, Jenstad

SEFRAK 1563-001-096, 097, 098, 099, 100, 101, 102, 103.. Bolighus fra 1600-tallet i god stand, fjøs fra midten av 1800-tallet, eldhus, stabbur, stall, staurhus (Jenstad), stuehus og eldhus (Oppistu). Alle bygninger i god stand.

K37 Massinghaugen, Sjurstua, Svoronøya

SEFRAK 1563-001-283, 284, 285, 286, 287, 288. Bygninger fra slutten av 1800-, begynnelsen av 1900-tallet i god stand.

K38 Søsetra

SEFRAK 1563-001-349, 350, 351, 352, 353, 354. Søsetra og to husmannssetre. Flere av bygningene er i ruin, men bua er i god stand.

K39 Sandlykkja

SEFRAK 1563-001-270, 271, 272, 273. Stue, fjøs, eldhus og snekkerstue fra begynnelsen av 1900-tallet i god stand.

K40 Øvre Nisja

SEFRAK 1563-001-274, 275, 276, 289, 290, 291, 292. Stuehus, 2 stabbur, smie, eldhus, grisehus, vognbu (sommerfjøs) og badstu i god stand. Bygningene er fra 1800- og begynnelsen av 1900-tallet.

K41 Fangstgrav for rein, Svøduhø

Fire fangstgraver for rein nedtil Langtjønna.

K42 Fangstgrav for rein, Hammartjønna

To fangstgraver for rein nedtil Hammartjønna.

K43 Bågåstø, Tverråa

Bågåstø for jakt av rein..

K44 Bågåstø, Lågtangen

Bågåstø for jakt av rein..

K45 Boplass og fangstgraver, Kvitådalen

Dyregraver for jakt av rein. Boplasser i Kvitådalen

K46 Bågåstø og dyregraver, Reppdalen

Bågåstø og dyregraver for jakt av rein øverst i Reppdalen

K47 Steinalderboplasser, Grønlistardvatnet

Boplasser i sørenden av Grønlistardvatnet

K48 Steinalderlokalitet, Styggvatnet

Under en stor blokk på NØ-siden av Styggvatnet, er det funnet flintavslag.

K49 Steinalderboplass, Rundvatnet

På nordsiden av innløpsoset i Rundvatnet er det funnet en boplass med rester etter redskapsproduksjon av kvarts og kvartsitt.

K50 Steinalderboplass, Svøduhø

På vestsiden av Svøduhø, er det funnet kvarts- og kvartsittavslag samt flintavslag fra redskapsproduksjon.

K51 Kleberbrudd, Grøvudalen

Ca. 50m øst for sydenden av Nysætertjørna, ligger en 8m høy, 15m bred og ca. 35m lang knaus av kleberstein. Flere spor etter uttak av peisheller og indikasjon på uttak av kar.

K52 Veidemannsbua

SEFRAK 1563-001-427. Jaktbu, bygd i 1886 etter initiativ fra flere lokale reinsjegere i øvre Sunndal. Bua er i god stand.

K53 Veggasætra

Seter i drift. (Ligger i Sør-Trøndelag fylke)

Gradering av verdi

Tabell 7. Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk.

KULTURMINNER		GRADE RING	HOVEDKRITERIUM				STØTTE KRITER.	
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H03	H04	H05	H12	S12	S13
K1	Gunnasobua, Grøvdalen	–		X				
K2	Ruin, Litjgrøvu	–		X				
K3	Storvollsætra	–		X				
K4	Ruin, Haugalykkja	–		X				
K5	Gammelsætra, Grøvdalen	–		X		X		
K6	Flysætra	–		X				
K7	Ruin, Hagasætra	–		X				
K8	Ruin, Nysætra	–		X				
K9	Kåsa, Grøvdalen	–		X				
K10	Styggmarka, Grøvdalen	–		X				
K11	Myrasæter, Grøvdalen	–		X				
K12	Hallen, Grøvdalen	–		X				
K13	Nosa, Grøvdalen	–		X				
K14	Litj-Glupen, Geitådalen	–						
K15	Falesætra, Løykjasætra, Geitådalen	–		X				
K16	Holbekksætra, Geitådalen	–		X				
K17	Hafsåsætra, Geitådalen	–		X				
K18	Leirgrovin	–		X				
K19	Alfheim, Gammelsætra, Bjørbekksætra	–		X	X			
K20	Vangshaugen, Grødalen	–			X			
K21	Larsstuslettet, Gunnarstuslettet, Grødalen	–		X				
K22	Vangan, Grødalen	–		X				
K23	Hago, Bjørbekk- og Steinarstuslettet	–		X				
K24	Utløer, Gravem	–		X				
K25	Hagamyre; Endreøymyra	–		X				
K26	Skardvangen, Gjerdavangen, Tøftvangen	–		X				
K27	Dalabua, Sandlykkjeslettet, Grødalen	–		X				
K28	Nylykja	–		X				
K29	Svisdal, Sveen	–		X				
K30	Bu, Reppdalen	–		X				
K31	Reppdalssætra	–		X				
K32	Lundlia	–		X				
K33	Nysætra	–		X				
K34	Gammelsætra	–		X				
K35	Landlaupsætra, Meddagsgjellan	–		X				
K36	Jenstad og Oppistu, Jenstad	–		X				
K37	Massinghaugen, Sjurstua, Svoronøya	–		X				

K38	Søsetra	–		x				
K39	Sandlykkja	–		x				
K40	Øvre Nisja	–		x				
K41	Fangstgrav for rein, Svøduhø	–	x					
K42	Fangstgrav for rein, Hammartjønna	–	x					
K43	Bågåstø, Tverråa	–	x					
K44	Bågåstø, Lågtangen	–	x					
K45	Boplass og fangstgraver, Kvitådalen	–	x					
K46	Bågåstø og dyregraver, Reppdalen	–	x					
K47	Steinalderboplasser, Grønliskardvatnet	–	x					
K48	Steinalderlokalitet, Styggvatnet	–			x			
K49	Steinalderboplass, Rundvatnet	–			x			
K50	Steinalderboplass, Svøduhø	–			x			
K51	Kleberbrudd, Grøvudalen	–			x			
K52	Veidemansbua	–		x				
K53	Veggasætra	–		x		x		

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (–)

HOVEDKRITERIER

- H03** Variasjon og mangfold
H04 Representativitet
H05 Sjeldenhet, egenverdi
H12 Pedagogisk verdi

STØTTEKRITERIER

- S12** Bruksverdi
S13 Symbolverdi, identitetsverdi

Referert og aktuell litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Beyer, I & J. B. Jordal 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

Gammersvik Å. 1982. *Kulturminne i Drivavassdraget*. Riksantikvaren. 258s.

Gravem T. H. (red.) 1983. *Grøvuassdraget. Natur og kultur*. Aksjon varig vern av Grøvu. 144s

Møre og Romsdal fylkeskommune 2001. *Utskrift fra SEFRAK-registeret*

Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.

Nordisk ministerråd 1990. *Nordiske vassdrag –vern og inngrep*. Miljørapport 1990:11. 144s.

Norges offentlige utredninger 1983. *Verneplan for vassdrag III*. NOU 1983:41. Universitetsforlaget. 192s.

Norges offentlige utredninger 1983. *Kulturminner og vassdragsvern*. NOU 1983:43. Universitetsforlaget. 381s.

Stenvik, L. F. 1982. *Arkeologiske kulturminner i Drivavassdraget, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag*. DKNVS Muséet. Rapport, arkeologisk serie 1982:4. 138s.

7.0 AKTUELLE TRUSLER

Laksen i Driva regnes som truet siden den er smittet av *Gyrodactylus Salaris* (Bruun m.fl. 1999). Nedgang i landbruksaktivitetene med opphør i slått og beite truer kulturlandskapskvalitetene. Det er plantet inn litt gran i nedre deler av vassdraget, og skogsdrift kan lokalt utgjøre en trussel. Hyttebygging med påfølgende aktiviteter kan gi forstyrrelser av sårbare pattedyr og fugler (f.eks. villrein og rovfugl). Det foreligger interessekonflikter mellom utmarksbeite og rovdyr (bevaring av biologisk mangfold i kulturlandskapet kontra bevaring av jervestammen).

Ulike fysiske terrenginngrep (som veger, kraftlinjer og hytter) utgjør lokalt potensielle trusler mot samtlige tema.

8.0 LITTERATUR

Kart

Trollheimen - Sunndalsfjella - Oppdal. Kwartærgeologisk kart 1:100.000. Geografisk institutt. Universitetet i Oslo.

Aune B. & Det norske meteorologiske institutt 1993a. *Månedstemperatur 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.6, Statens kartverk.

Aune B. & Det norske meteorologiske institutt 1993b. *Årstider og vekstsesong 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.7, Statens kartverk.

Dahl, O., 1894: *Rids angivende den kontinentale arktiske floras udbredelse i det indre af Nordmøre med tilstødende dele af Orkedals og N. Gudbrandsdals fogderier efter undersøgelser i 1890, 1892 og 1893.* Maalestøkk 1:200 000. Kart.

Dahl E., Elven R., Moen A. & Skogen A. 1986. *Vegetasjonsregionkart over Norge 1:1500000.* Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk.

Follestad, B. A., E. Larsen, O. Longva, E. Anda, E. Sønstegaard, A. Reite & A. R. Aa 1994. *Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse.* Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. & Miljøvernnavd., 1999: *Område som er med i ei nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal, biologiske registreringar i kulturlandskapet. Temakart 1:250 000.* Statens kartverk, Møre og Romsdal.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga. 1998: *Naturgeografiske regionar i Møre og Romsdal (kart).* Statens kartverk, Møre og Romsdal 1998.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 2000: *Utskrift fra Naturbasen for Sunndal kommune.* Kart.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernnavdelinga, 2000: *Utskrift fra Viltbasen for Sunndal kommune.* Kart.

Førland E. & Det norske meteorologiske institutt 1993a. *Årsnedbør 1:2 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.1, Statens kartverk.

Førland E. & Det norske meteorologiske institutt 1993b. *Månedsnedbør 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.2, Statens kartverk.

Førland E. & Det norske meteorologiske institutt 1993c. *Nedbørhyppighet 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.3, Statens kartverk.

Hagen, M. E., 1976: *Vegetasjonskart 1:20 000 Grøvdalen, Sunndal.* Vedlegg til hovedfagsoppgave Universitetet i Trondheim. Trykt i målestøkk 1:50 000 I: Sæther, B., S. Bretten, M. Hagen, H. Taagvold & L. E. Vold, 1981: *Flora og vegetasjon i Drivas nedbørfelt,*

Møre og Romsdal, Oppland og Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 4. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1981-6.

Reitan, O., Bjøru, R., Gravem, A. & Kjos-Hanssen, O., 1982: *Drivavassdraget. Viltområdekart 1:250 000*. Direktoratet for vilt og ferksvannsfiske, reguleringsundersøkelsene. Vedlegg til Rapport nr. 3-1982.

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94*. Statens kartverk.

Sæther, B., 1981: *Naturtypekart for Drivas nedbørfelt, Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal og Oppland. Målestokk 1:250 000*. Vedlegg til Sæther, B., S. Bretten, M. Hagen, H. Taagvold & L. E. Vold: Flora og vegetasjon i Drivas nedbørfelt, Møre og Romsdal, Oppland og Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 4. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1981-6.

Litteratur

Aksdal, S., 1994: *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavingdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125 s.

Aksjon varig vern av Grøvu, 1983: *Grøvuassdraget - natur og kultur*. Sunndalsøra. 144 s.

Asheim, V. 1993. *Håndbok i landskapskartlegging*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 29s.

Bevanger, K. & Jordal, J. B. 1981: *Fuglefaunaen i Drivas nedbørfelt, Oppland, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag fylker*. DKNVS Mus. Rapport Zool. Ser. 1981-7. 145 s.

Beyer, I & J. B. Jordal 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavingdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

Bjørndalen, J. E. & Brandrud, T. E. 1989: *Landsplan for verneverdige kalkfuruskoger og beslektede skogstyper i Norge. III. Lokalteter på Vestlandet*. Direktoratet for naturforvaltning, rapport.

Bretten, S., Gjershaug, J. O., Gjærevoll, O, Haugland, K., Sande, J., Skogland, T., Sollid, J. L., Stabell, E., Stenvik, L. F. & Sørbel, L., 1994: *Dovrefjell*. Grøndahl Dreyer forlag, Oslo. 177 s.

Brevik, Ø., 1996: *Diversitet og vegetasjon (skog, myr, snøleier) i fjellområdet Grødalen, Møre og Romsdal*. Cand. scient. oppgave Botanisk institutt NTNU, Trondheim. Upubl..

Brun P. F. 1992. *Overvaking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1989-91*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Miljøvernavingdelingen.

Dahl, O., 1892: *Nye bidrag til kundskaben om vegetationen i Trollheimen og fjellpartiet mellom Sundalen og Lesje*. Christiania Vidensk. Selsk. Forh. 19:1-33.

- Dahl, O., 1893: *Botaniske undersøkelser i Romsdals amt med tilstødende fjelltrakter, 1893*. Christiania Vidensk. Selsk. Forh. 1893 No. 21:1-32.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. januar 1995*. Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1. 104s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Barskog i Vest-Norge. Utkast til verneplan*. DN-rapport 1992-9. 120s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.
- Einvik, K., 1982: *Fiskeriundersøkelser i 10 års vernede vassdrag*. Sluttrapport. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Rapport 206 s.
- Elven, R., Fremstad, E., Hegre, H., Nilsen, L. & Solstad, H., 1996: *Botaniske verdier i Dovrefjell-området*. NTNU Vitenskapsmuseet. Rapport botanisk serie 1996-3. 151 s.
- Erikstad, L. & G. Hardeng 1988. *Naturvernområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.
- Faugli, P. E. & J. Gjessing 1983. *Naturfaglige verdier i midlertidig vernede vassdrag*. Det nasjonale kontaktutvalg for vassdragsreguleringer. Rapport nr. 3. 79s.
- Frafjord, K., 1988: *Betraktninger omkring fjellrevbestanden i Sør-Norge i perioden 1981-1985*. *Fauna* 41:35-39.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2001. *Utskrift fra Naturbasen for Sunndal kommune*.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal*. 1997. Rapport nr. 1 - 1998. 255s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1996. *Utkast til verneplan for havstrand og elveos i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 13 - 1995. 94s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1995. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal*. 1994. Rapport nr. 6 - 1995. 271s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1992. *Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 10 - 1992. 118s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1991. *Verneverdig edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 5 - 1991. 101s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Spørreundersøkelse blant jegere i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 8 - 1990. 19s.

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1988. *Utkast til verneplan for myr*. 143s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1986. *Myrområde med regional og lokal verneverdi.. Rapport nr. 1 - 1986*. 79s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Fylkesveterinæren for Møre og Romsdal 1993. *Helsestatus i lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport nr. 8 - 1993. 20s.
- Gammersvik Å. 1982. *Kulturminne i Drivavassdraget*. Riksantikvaren. 258s.
- Gjærevoll, O., 1952: *Trøndelagsavdelingen, ekskursionsjoner i 1951, hovedekskursjon til Gjøra i Sunndalen*. Blyttia 10:18-19.
- Gjærevoll, O., 1958: *Norsk malurt*. Trondhjems Turistforenings Årbok 1958:31-37.
- Gjærevoll, O., 1974: *Trøndelagsavdelingen: ekskursionsjoner i 1973, ekskursjon til Grøvuområdet i Sunndalen 18.-19.8.1973*. Blyttia 32:60.
- Gjærevoll, O., 1990: *Alpine plants*. Berg, R. et al. (eds.): Maps of distribution of Norwegian vascular plants. Vol. II. Tapir, Trondheim. 126 s. + 37 pl.
- Gjærevoll, O. & Sørensen, N. A., 1954: *Plantegeografiske problemer i Oppdalsfjellene*. Blyttia 12:117-152.
- Gaarder, G. & Jordal, J. B., 2001: *Røddlistearter i Møre og Romsdal 2001. Planter, moser, kransalger, sopp, lav og sommerfugler*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 1-2001. 88 ss.
- Hagen, M. E., 1976a: *Flora og vegetasjon i Grøvuområdet på Nordmøre*. Hovedfagsoppgave i systematisk botanikk til matematisk-naturvitenskapelig embedseksamen ved Universitetet i Trondheim, høstsemesteret 1976. 188 s. + vegetasjonskart. Unpubl.
- Hagen, M. E., 1976b: *Botaniske undersøkelser i Grøvu-området i Sunndal kommune, Møre og Romsdal*. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1976-5. 57 s.
- Holten, J. I., 1979: *Botaniske undersøkelser i Øvre Sunndalen, Grødalen, Lindalen og nærliggende fjellstrøk*. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 1. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1979-7. 32 s.
- Holten, J. I., 1986: *Autecological and phytogeographical investigations along a coast-inland transect at Nordmøre, central Norway*. Dr. philos. thesis in botany. 349 pp. + 69 pls. Unpubl.
- Holten, J. I. & Wilman, B., 1996: *Habitat and associated species richness along altitudinal and slope gradients in Grødalen, Western Central Norway*. pp. 11-18 In: Hill, M. O. (ed.): Effects of rapid climatic change on plant biodiversity in boreal and montane ecosystems. Institute of terrestrial ecology, UK natural environment research council. Report to CEC DG XII. ITE Project T07069u5. Environment 1991-1994. Contract No. EV5V-CT92-0090. Final report.

- Høiland, K., 1990: *Utsatte fjellplanter i Sør-Norge*. NINA Utredning 014: 1-29.
- Iversen m.fl. 1994: *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4*. Sluttrapport fra det sentrale utvalget for registrering av verdifulle kulturlandskap. 117 s.
- Jensen, J. W., 1977: *En hydrografisk og ferskvannsbiologisk undersøkelse i Grøvvassdraget 1974/75*. DKNVS, Museet. Rapport. Zool. Serie, 1977-1. 24 s.
- Jordal, J. B., 1993: *Soppfloraen i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 2 1993*. 189 s.
- Jordal, J. B., 2000: *Biologiske undersøkingar i fjellgardane og seterdalane i Grøvvassdraget, Sunndal kommune. Statusrapport for kulturlandskapet*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavdelinga, rapport nr. 3-2000. 84 s.
- Jordal, J. B., under arbeid: *Undersøkelser av biologisk mangfold i Sunndal kommune*. Sunndal kommune, rapport.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1995: *Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1994. Beitemarkssopp og planter i naturenger og naturbeitemarker*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport 2-1995. 95 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1997: *Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1995-1996*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 97.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1998: *Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1997-98*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 2 - 98. 117 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1999: *Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal 1992-98*. Samlerapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 99: 278 s. + kart.
- Jordal, J. B., Gjershaug, J. I. & Holen, A. I. 1974: *Faunaundersøkelser m.m. i Grøvuområdet 1974*. Rapport nr. 1. Rapport til Miljøverndepartementet under Prosjekt Landsplan for verneverdige områder/fore-komster. 33 s. + kart og 19 s. bilder.
- Jordal, J. B., Gjershaug, J. I. & Holen, A. I. 1975: *Faunaundersøkelser m.m. i Grøvuområdet 1975*. Rapport nr. 2. Rapport til Miljøverndepartementet under Prosjekt Landsplan for verneverdige områder/fore-komster. 32 s. + bilder.
- Jordhøy, P., Strand, O. & Landa, A., 1997: *Villreinen i Dovre-Rondane*. NINA Oppdragsmelding 493. 26 s. + figurer og kart.
- Knaben, G., 1959: *On the evolution of the radicum-group of the scapiflora Papavers as studied in 70 and 56 chromosome species. Part A. Cytotaxonomical aspects*. Opera Botanica 2(3):1-74.
- Korsen, I. & Gjøvik, J. A., 1977: *Undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Årsrapport 1977. Drivavassdraget, Todalsvassdraget*. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Fiskerikonsulenten i Midt-Norge. 114 s.

- Korsmo, H. & D. Svalastog 1997. *Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal*. NINA Oppdragsmelding 427:1-106.
- Kvam, T., Overskaug, K. & Sørensen, O. J., 1984: *Jerven (Gulo gulo L.) i Norge. Utbredelse og bestand 1978-1983*. Viltrapport 32. 76 s. + kart.
- Linnell, J.D.C., Strand, O., Loison, A., Solberg, E.J. & Jordhøy, P., 1999: *Har fjellreven en framtid i Norge? Statusrapport og forslag til forvaltningsplan*. NINA Oppdragsmelding 575: 1-37.
- Marker E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster*. Miljøverndepartementet.
- Megaard, T., 1996: *Plantediversitet langs høyde- og berggrunnsgradienter i fjellområdet Grødalen, Møre og Romsdal*. Cand. scient. oppgave Botanisk institutt NTNU, Trondheim. Upubl.
- Megaard, T., 1997: *Botaniske oppdagelser i Grødalen hundre år etter*. Kristiansund og Nordmøre Turistforening, årbok 1997:52-57.
- Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.
- Moen A. & Odland A. 1993. *Vegetasjonsseksjoner i Norge*. Univ. Trondheim, Vitensk.mus. Rapp. Bot. Ser. 1993-2: 37-53.
- Moen, A. 1984. *Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen*. Rapp. Bot. Ser.1984-85. Det Kgl. norske videnskabers selskab, Museet. Universitetet i Trondheim. 105s.
- Moen, A., 1998: *Vegetasjon. Nasjonalatlas for Norge*. Statens kartverk, Hønefoss. 199 s.
- Mogstad, L., 1964: *Oversyn over fjellbeite i Møre og Romsdal*. Norske fjellbeite bind X. Det kgl. selskap for Norges vel. 202 s.
- Myklebost, H. E., 1996: *En populasjonsøkologisk undersøkelse av Pedicularis oederi L. (gullmyrklegg) i Grødalen, Møre og Romsdal*. Hovedfagsoppgåve Botanisk institutt NTNU, Trondheim. 83 s. Upubl.
- Mølmen, Ø., 1978: *Villreinen i Snøhettafeltet*. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, Viltforskningen. Stens. rapp. 497 s.
- Møre og Romsdal fylkeskommune 2001. *Utskrift fra SEFRAK-registeret*
- Møre og Romsdal Landbruksselskap & Sunndal vilt- og fiskelag, 1964: *Sunndal kommune*. Rapport, 45 s.
- NIJOS 1998. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.

- Nordhagen, R., 1929: *Bredemte sjøer i Sunndalsfjellene. Kvartærgeologiske og botaniske iakttagelser*. Norsk geogr. tidsskr. 2:281-356.
- Nordhagen, R., 1932: *Studien über die skandinavischen Rassen des Papaver radicum Rottb., sowie einige mit denselben verwechselte neue Arten*. Bergens Mus. Årb. 1931 Naturv. rekke 2. 50 s.
- Nordhagen, R., 1938: *Sunndalsfjellenes hemmeligheter*. Kristiansund turistforenings 50-års jubileumsberetning: 66-121.
- Nordhagen, R., 1952: *Bidrag til Norges flora. II. Om nyere funn av Euphrasia lapponica Th. Fr. fil. i Norge*. Blyttia 10:29-50.
- Nordhagen, R., 1978: *Sunndalsfjellenes interessante flora*. Kristiansund og Nordmøre Turistforenings Årbok 1978:40-57.
- Nordisk ministerråd, 1984: *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 274 s. + vedlegg. Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Verneplan for vassdrag III*. NOU 1983:41. Universitetsforlaget. 192s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Naturfaglige verdier og vassdragsvern*. NOU 1983:42. Universitetsforlaget. 376s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Kulturminner og vassdragsvern*. NOU 1983:43. Universitetsforlaget. 381s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Vilt og ferskvannsfisk og vassdragsvern*. NOU 1983:44. Universitetsforlaget. 328s.
- Norges offentlige utredninger 1983. *Friluftsliv og vassdragsvern*. NOU 1983:45. Universitetsforlaget. 271s.
- Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.
- Nøst, T., 1981: *Ferskvannsbiologiske og hydrografiske undersøkelser i Drivavassdraget 1979-1980*. DKNVS, Museet. Rapport. Zool. Serie, 1981-10. 77 s.
- Rekdal, Y., 1980: *Vegetasjon og produksjon på fjellbeite i Grøvudalen*. Hovedoppgåve ved Norges Landbrukshøgskule. 120 s. + vedlegg og vegetasjonskart.
- Skogland, T., 1986: *Betydningen av naturinngrep for villreinen i Snøhetta*. Hognareinen nr 1-86: 52-57.

- Skogland, T., 1987: *Utvikling og produksjon hos villrein i Snøhettastammen*. Villreinen 3:87-89,29.
- Skogland, T., 1991: *Klarer vi å bevare en sør-norsk jervestamme?* Villreinen 1991:34-36.
- Skogland, T., 1994: *Villreinen. Fra urinnvåner til miljøbarometer*. Teknologisk forlag. 143 s.
- Solberg, B. Ø., 1996: *En populasjonsøkologisk undersøkelse av Pedicularis lapponica L. (bleikmyrklegg) i Grødalen, Møre og Romsdal*. Hovedfagsoppgåve Botanisk institutt NTNU, Trondheim. 83 s. Upubl.
- Sollid J. L. 1975. *Kvartærgeologiske/geomorfologiske registreringer og verne vurderinger i Hafsåsområdet (Grødalen, Reppdalen, Lindalen og Dindalen) i Møre og Romsdal dels i Sør-Trøndelag*. 10s + vedlegg (Upubl. Rapp. til Miljøverndep.).
- Sollid, J. L. (red.) 1983. *Geomorfologiske og kvartærgeologiske registreringer med vurdering av verneverdier i 15 tiårsvernedede vassdrag i Nord- og Midt-Norge. 14 plansjer*. Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer, Universitetet i Oslo. Rapport 55-1983. 200s.
- Sollid, J. L. & L. Sørbel 1981. *Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge*. Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.
- Solstad, H., Elven, R. & Stabbetorp, O., 1997: *Habitatvalg og demografi hos de sørnorske fjellvalmuene (Papaver radicum)*. NTNU Vitenskapsmuseet, Rapport botanisk serie 1997-1:67-87.
- Stenvik, L. F. 1982. *Arkeologiske kulturminner i Drivavassdraget, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag*. DKNVS Muséet. Rapport, arkeologisk serie 1982:4. 138s.
- St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Miljøverndepartementet. 131s.
- Sæther, B., Bretten, S., Hagen, M., Taagvold, H. & Vold, L. E. 1981: *Flora og vegetasjon i Drivas nedbørfelt, Møre og Romsdal, Oppland og Sør-Trøndelag*. Botaniske undersøkelser i 10-års verna vassdrag. Delrapport 4. DKNVSM rapport, Botanisk Serie 1981-6. 127 s. + vedlegg.
- Sørensen, O. J., Bjøru, R., Maartmann, E., Kjos-Hanssen, O., 1979: *Viltbiotoper og bruksinteresser i de 10-års vernede vassdrag*. Foreløpig rapport. Del 1 og 2. Direktoratet for vilt og ferksvannsfiske, reguleringsundersøkelsene. Rapport 2-1979. 114 s. + bilag.

9.0 METODE

9.1. Fremgangsmåte

Det er utarbeidet faglige kriterier for hvordan verneverdiene skal måles og karakteriseres i arbeidet med å ajourføre oversikten over verneverdiene (Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrags- og energiverk 1998). Verdiene er knyttet til følgende tema

- prosesser og former skapt av is og vann
- biologisk mangfold
- landskapsbildet
- friluftsliv
- kulturminner

Datainnsamling

Innsamling av data har vært konsentrert om det som allerede finnes av dokumentasjon. Lokale kontaktpersoner er benyttet, og det er i tillegg gjennomført enkelte nye registreringer.

Litteratur

Eksisterende dokumentasjon er innhentet fra arkiv, bibliotek og elektroniske databaser hos forvaltningsmyndigheter og faginstitusjoner.

Enkelte vassdrag i fylket er behandlet i prosjektet «Differensiert forvaltning av verna vassdrag» (Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrags- og energiverk 1995). En stor andel av de vernede vassdragene er dessuten tidligere vurdert for utbygging, og av den grunn oppfanget i prosjektet «Samlet plan for vassdrag» (Miljøverndepartementet 1984). Begge prosjekt dokumenterer verdier i vassdrag.

Lokalt finnes dokumentasjon fra prøvofiske, jakt- og fiskekortsalg, belegg på hytter, bomavgifter m.m. Lokale historielag, ornitologiske, botaniske og entomologiske foreninger og andre kan ofte sitte inne med dokumentasjon fra vernelokaliteter, eller forslag til slike.

Møte med kommunen

Det har vært arrangert et møte med vertskommunen for vassdraget. Hensikten med møtet har dels vært å informere om registreringsarbeidet og dels å innhente informasjon om aktuelle verdifulle lokaliteter innenfor vassdraget.

Egne registreringer

Prosjektarbeiderne John Bjarne Jordal og Morten W. Melby har utført egne registreringer i vassdraget. Feltinnsatsen har hatt et omfang på tilsammen mellom 2 og 5 dager pr. vassdrag.

Kartfesting

Hver lokalitet er kartfestet. Denne rapporten har et kartvedlegg for hvert fagtema som dekker hele nedbørfeltet. Lokalitetene er digitalisert etter et manuelt tegnet manuskart i målestokk 1:50.000. Grunnlaget for digitaliseringen er imidlertid N250-basen fra Statens Kartverk.

9.2. Kriteriebruk

Kriteriene brukes for å karakterisere og fange opp de delområder som har spesielle kvaliteter i nedslagsfeltet. Kriteriene er ført opp i tabell 7 etter avsnittet om Graderingsprinsipper, definisjon av kriteriene finnes i veileder for VVV-prosjektet ”Dokumenterte verneverdier i

vernede vassdrag”, foreløpig utgave sept. 1997. Denne finnes bl.a. hos fylkesmannens miljøvern avdeling.

I tillegg brukes kriteriene til å foreslå en gradering av delområdet betydning til nasjonal, regional og lokal målestokk. Noen ganger vil den gjennom VVV-prosjektets foreslåtte verdien for et delområde/objekt falle ut som noe ”høyere” sammenlignet med andre verdivurderinger som har vært gjort. I VVV-prosjektet har denne forskjellen vært begrunnet med at de enkelte vernede vassdragene har en egenverdi i nasjonal målestokk, ut fra at de enkelte vassdragene i verneplan I-IV til sammen utgjør en helhet med betydning for å bevare et bredt spekter av norsk vassdragsnatur. Hensikten er at denne graderingen skal gi en pekepinn om delområdets betydning i sammenheng med verneplan for vassdrag I-IV som helhet. For nye VVV-prosjekter fra og med 1999, vil dette graderingsprinsippet evt. bli vurdert på nytt.

De arealer som er pekt ut, skal fortrinnsvis være områder med tilknytning til vann, bekker og elver som har betydning for å bevare vassdragsnatur vernet i verneplan for vassdrag I-IV. I tillegg kommer delområder med tilknytning til breer. Dersom enkelte kvaliteter som ligger utenfor de vassdragsnære arealene, var viktige for at vassdraget ble vernet så vil også disse kunne tas med i oversikten over verdier.

Graderingsprinsipper

Her er det blitt brukt en standardiseringsmetode som betyr at dersom et delområde kjennetegnes ved at et eller flere av kriteriene kan sies å være oppfylt/tilstede, ifølge definisjon, så vil delområdet også gis en verdi. Verdien bestemmes da ut fra antallet hoved- eller oppfangingskriterier og antallet støttekriterier som kan brukes for å karakterisere delområdets friluft-, naturfaglige eller kulturfaglige kvaliteter.

1. Prosesser og former skapt av vann og is

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimum et hovedkriterium med nasjonalt/internasjonalt kjente verdier, ✓ Alternativt minimum tre hovedkriterier 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ To hovedkriterier + minimum et støttekriterium 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimum et hovedkriterium.

2. Biologisk mangfold

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller ✓ Minimum to hovedkriterier + minimum to støttekriterier. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ To hovedkriterier 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimum et hovedkriterium.

3. Landskapsbilde

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimum et hovedkriterium med nasjonalt/internasjonalt 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimum to hovedkriterier 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Minimum et hovedkriterium.

kjente verdier, ✓ Minimum to hovedkriterier + minimum to støttekriterier.		
---	--	--

4. Friluftsliv

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
✓ Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller ✓ Minimum 2 hovedkriterier + minimum et støttekriterium	✓ To hovedkriterier, eller ✓ Minimum to støttekriterier	✓ Minimum et hovedkriterium. ✓ Minimum et støttekriterie

5. Kulturminner

Ikke aktuelt med verdivurdering i VVV-prosjektet, kun registrering.

Tabell 8. Tabellen viser hvilke tema og kriterier som er brukt i VVV-prosjektet

INDELING AV VERNEVERDIER	FAGOMRÅDER BRUKT I VERNEPLAN I-IV	HOVEDKRITERIER	STØTTEKRITERIER
PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN	Geofag Hydrologi Naturvern	H 01 Urørthet H 02 Historisk dokument H 03 Variasjon og mangfold H 04 Representativitet H 05 Sjeldenhet, egenverdi	S 01 Sårbarhet S 02 Del av system S 03 Forsknings- og/eller pedagogisk verdi
BIOLOGISK MANGFOLD	Botanikk Ornitologi Ferskvannsbiologi Vilt Fisk Naturvern	H 01 Urørthet H 03 Variasjon og mangfold H 05 Sjeldenhet, egenverdi H 06 Sårbarhet	S 03 Forsknings- og/eller pedagogisk verdi S 04 Biologisk funksjon S 05 Arealstørrelse
LANDSKAPSBILDE	Friluftsjnteresser Geofag	H 01 Urørthet H 06 Sårbarhet H 07 Helhet H 08 Inntrykksstyrke	S 06 Urørthet S 07 Sjeldenhet eller særpreg S 08 Typiskhet S 09 Historisk dokument
FRILUFTSLIV	Friluftsjnteresser Jaktinteresser Geofag	H 01 Urørthet H 09 Opplevelse H 10 Egnethet H 11 Dagens bruk	S 10 Tilgjengelighet S 11 Natur- og Kulturkvalitet
KULTURMINNER	Kulturverninteresser	H 03 Variasjon og mangfold H 04 Representativitet H 05 Sjeldenhet, egenverdi H 12 Pedagogisk verdi	S 12 Bruksverdi S 13 Symbolverdi, identitetsverdi

KART

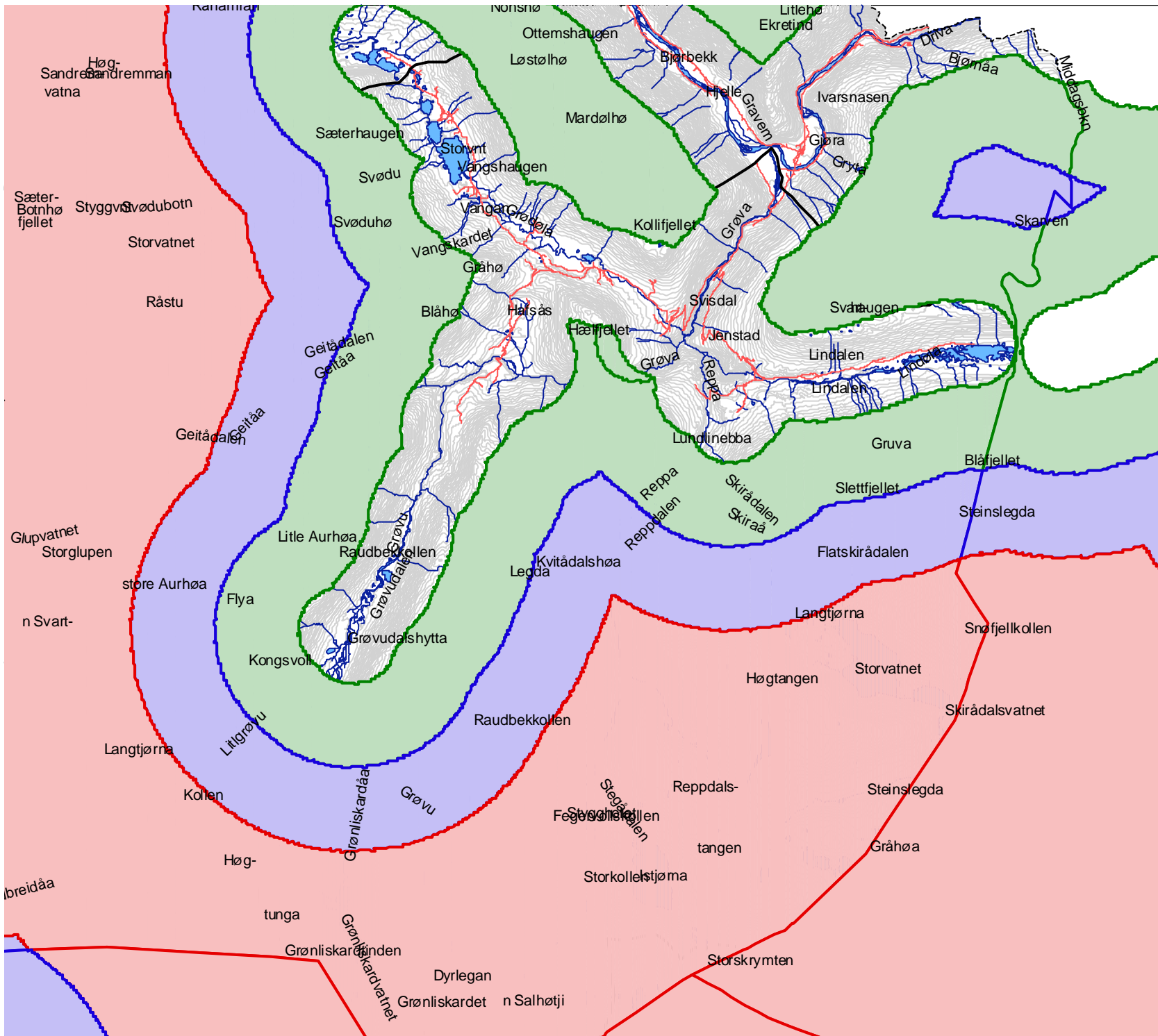
REGISTRERINGSSKJEMA

Driva-Grøvu (109/2) i Sunndal kommune

Inngrepsfri natur

Verdivurdering/Tegnforklaring

- >5 km fra inngrep
- 3-5 km fra inngrep
- 1-3 km fra inngrep
- Nedbørsfelt verna vassdrag

Målestokk: 1:125000
Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1419-1, 1420-2, 1520-3
Dato: 28.06.02
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Driva-Grøvu (109/2) i Sunndal kommune

Prosesser og former skapt av is og vann

Verdivurdering/Tegnforklaring

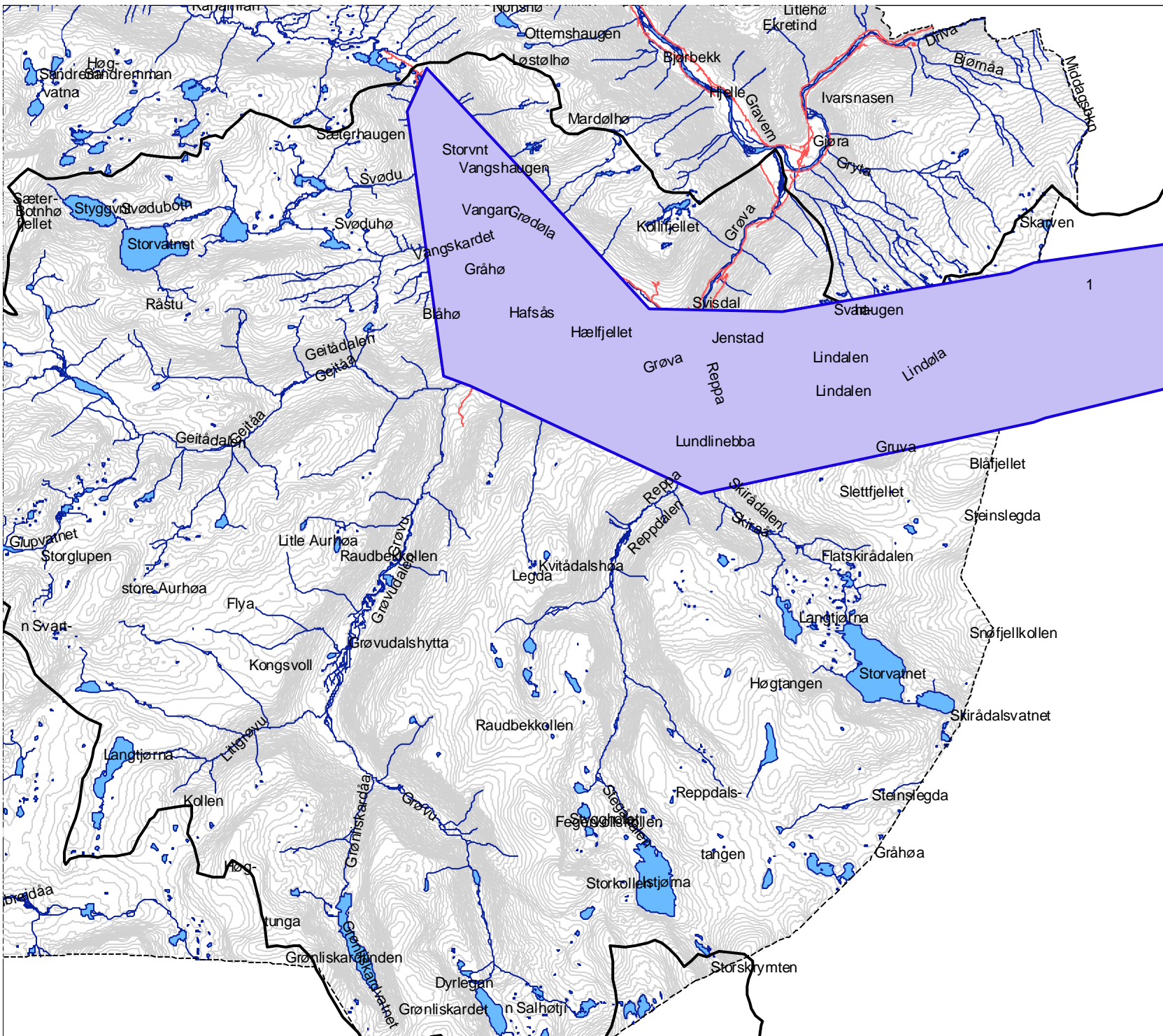
- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt verna vassdrag

1

Målestokk: 1:125000
Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1419-1, 1420-2, 1520-3
Dato: 28.06.02
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Kart nr.2

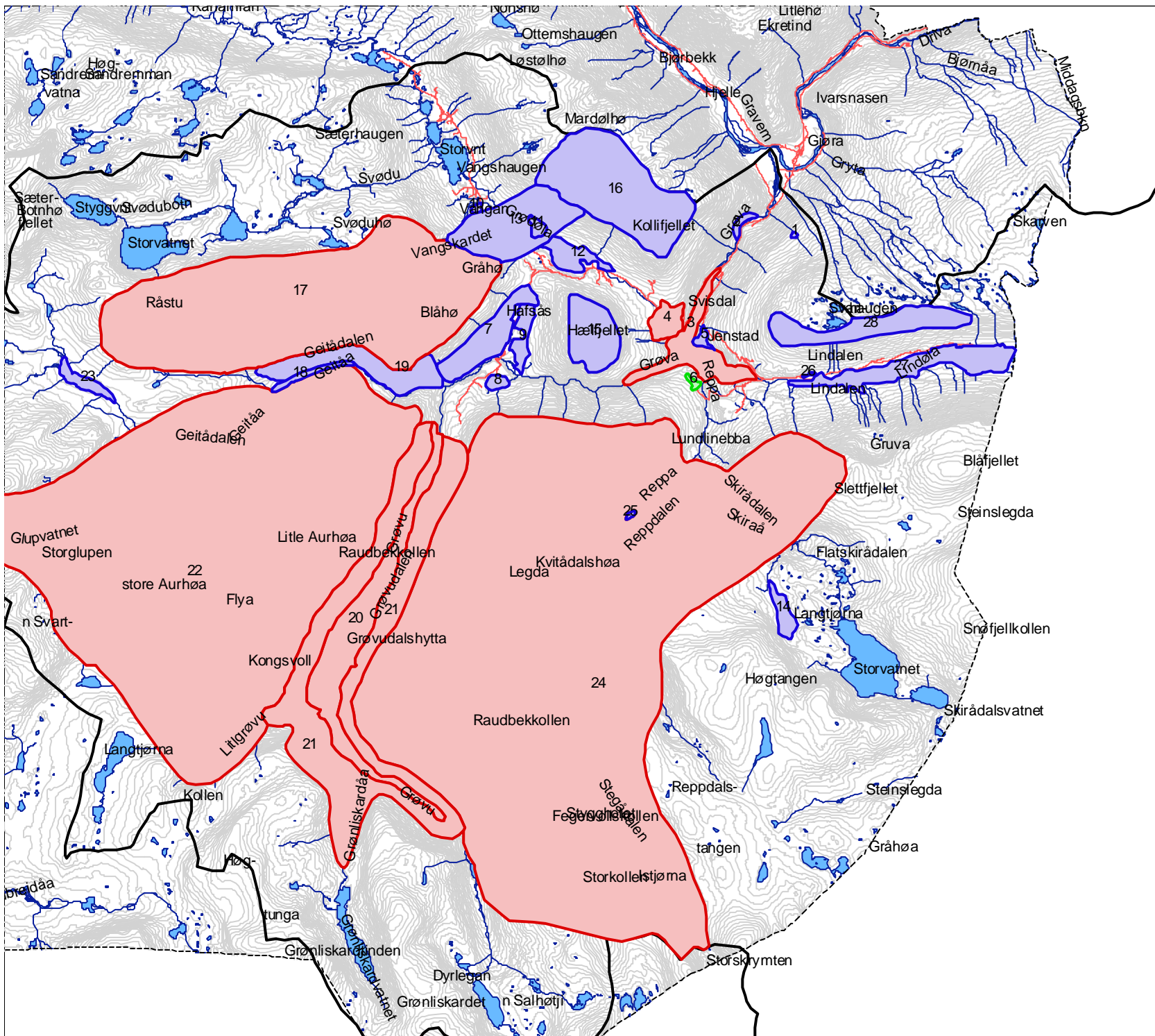

Driva-Grøvu (109/2) i Sunndal kommune

Biologisk mangfold

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt verna vassdrag

Målestokk: 1:125000
Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1419-1, 1420-2, 1520-3
Dato: 28.06.02
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

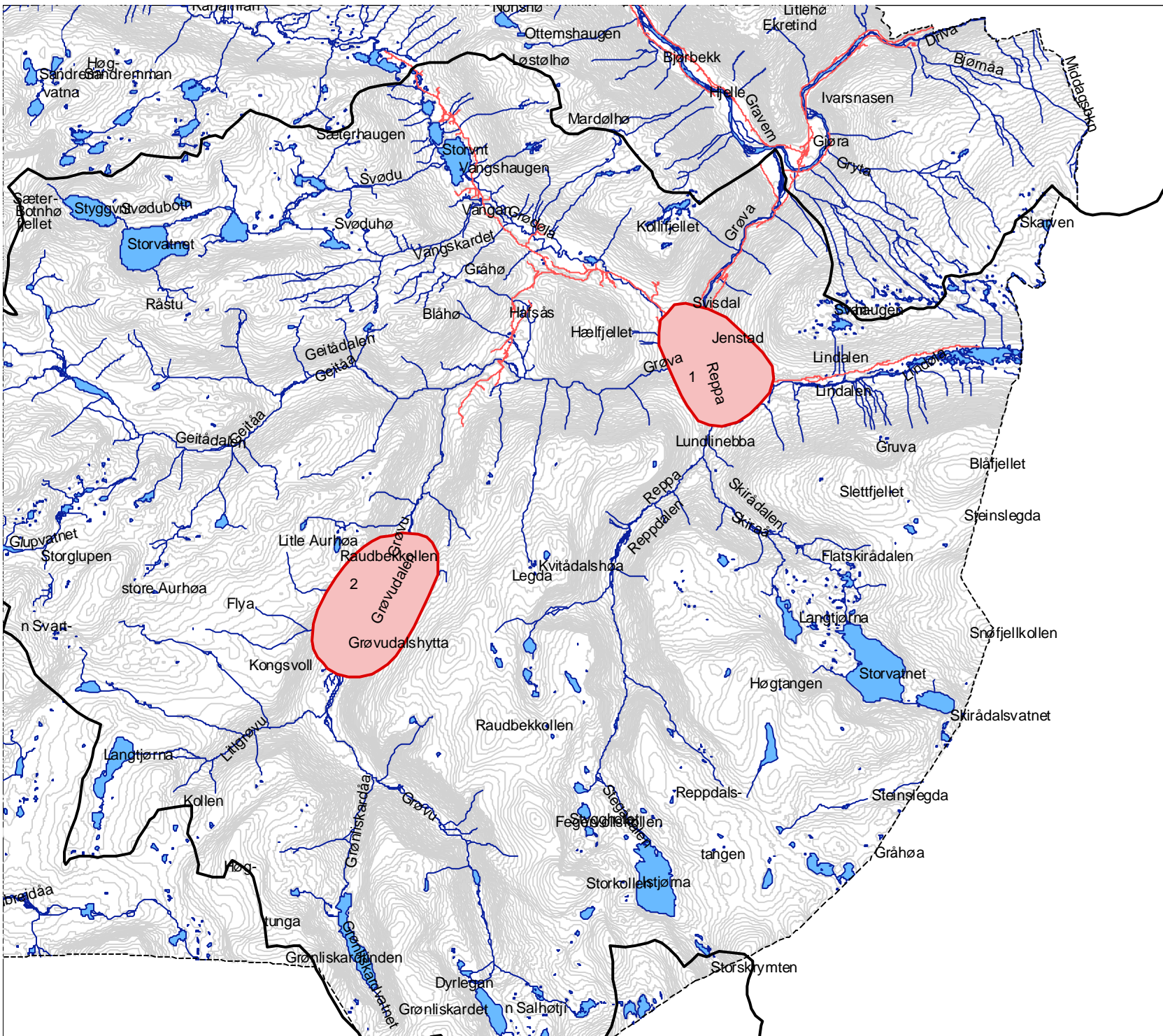

Driva-Grøvu (109/2) i Sunndal kommune

Landskapsbilde

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt verna vassdrag

Målestokk: 1:125000
Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1419-1, 1420-2, 1520-3
Dato: 28.06.02
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Driva-Grøvu (109/2) i Sunndal kommune

Friluftsliv

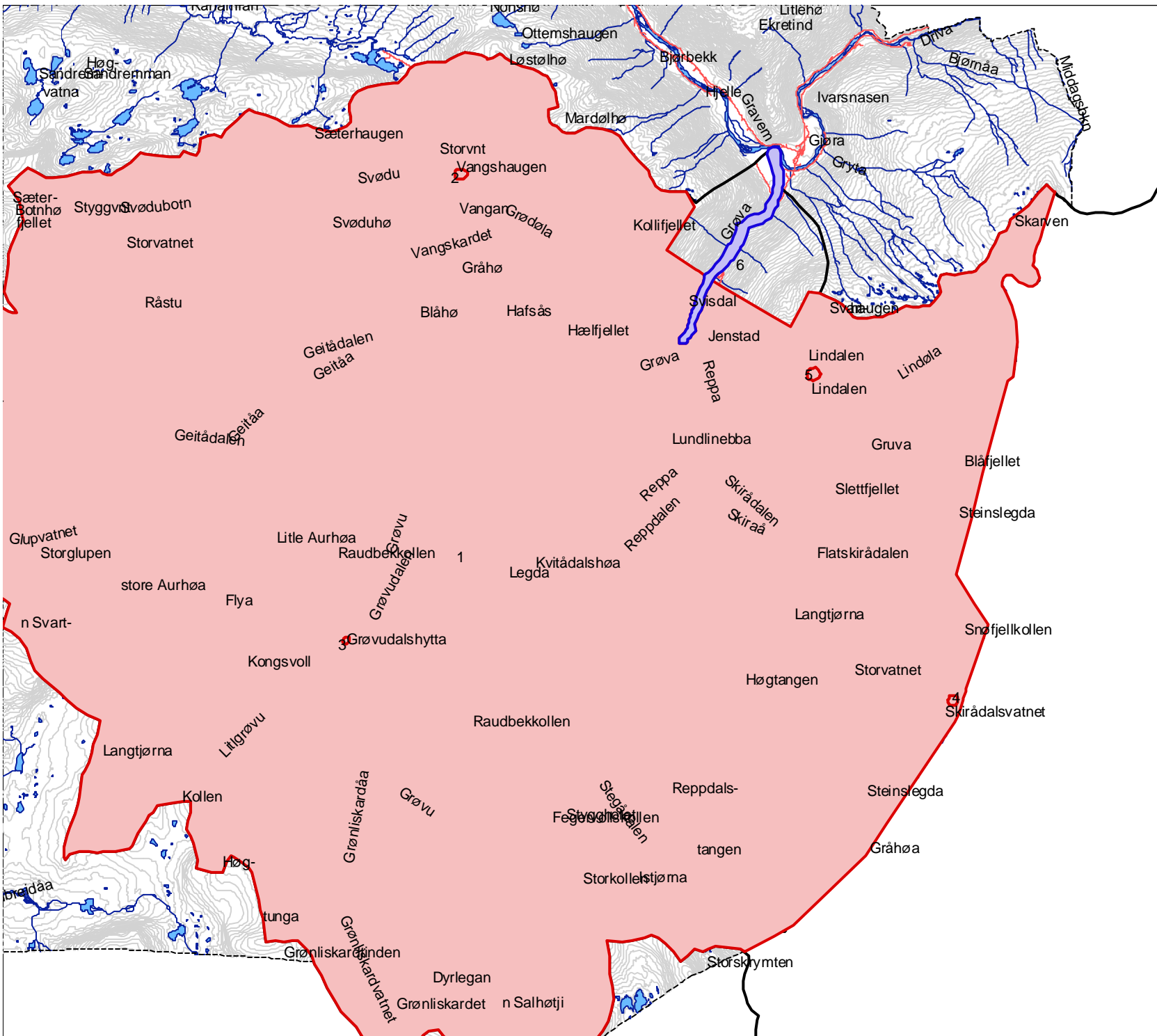
Verdivurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt verna vassdrag

Målestokk: 1:125000
Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1419-1, 1420-2, 1520-3
Dato: 28.06.02
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Kart nr.5

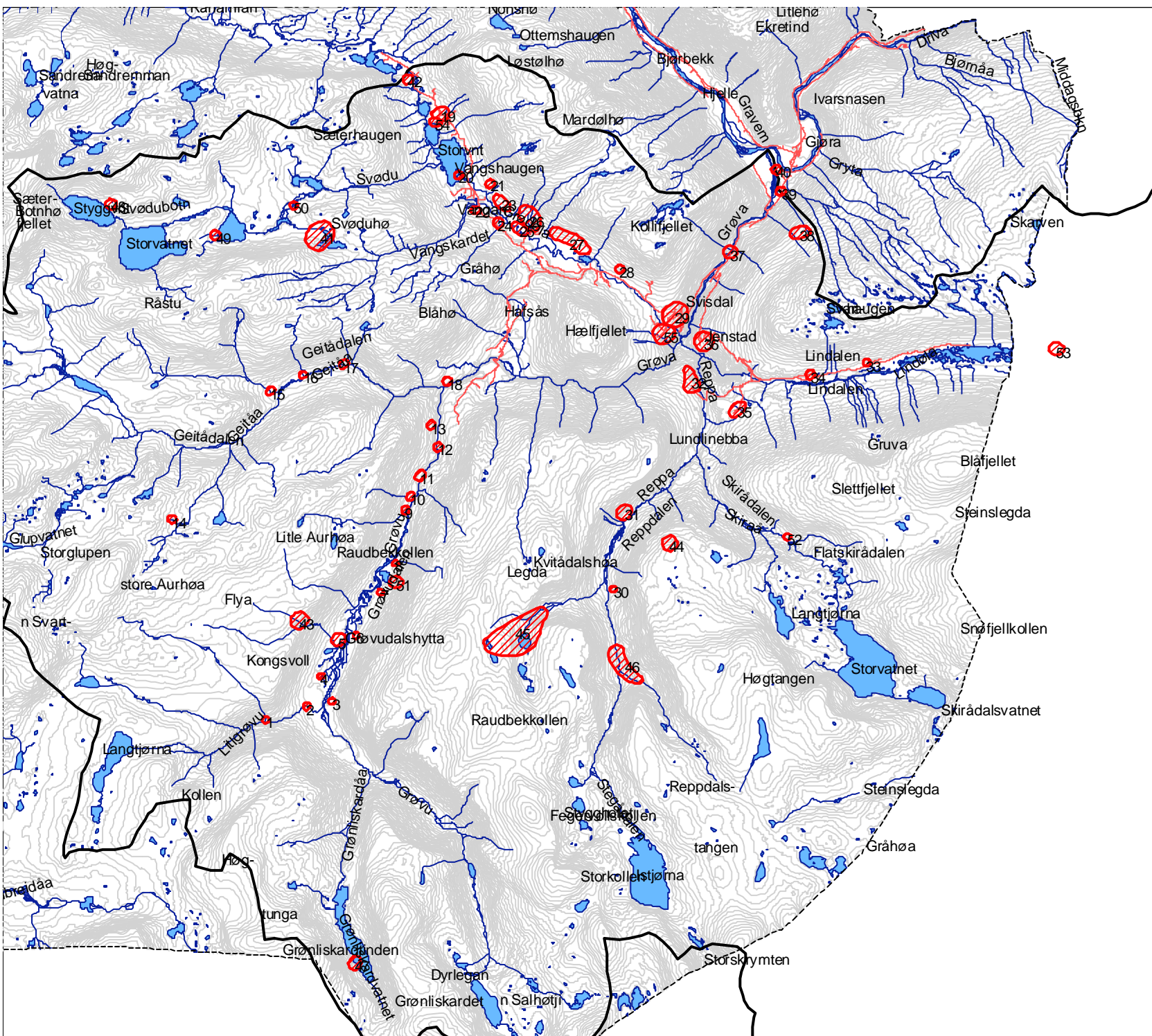

Driva - Grøvu (109/2) i Sunndal kommune

Kulturminne

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Kulturminne
- Nedbørsfelt verna vassdrag

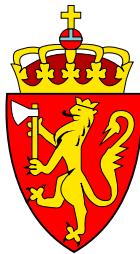

Målestokk: 1:125000
Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1419-1, 1420-2, 1520-3
Dato: 28.06.02
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fylkesmannen

Direktoratet for
naturforvaltning

Verdier i vernede vassdrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har i fellesskap arbeidet med et prosjekt for å gjøre kunnskapen om vernede vassdrag lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vassdragsnære områder. "VVV-prosjektet" skal dokumentere og gjøre verdiene i vassdraget mer synlige. Målet er at alle som planlegger arealbruk eller inngrep i et vernet vassdrag, først skal vite hvilke verneverdier som finnes der. På denne måten regner DN og NVE med at skadelige inngrep i større grad blir unngått.

TE 1021

ISBN 82-7072-457-2

ISSN 1501-4851